ב אין צריך שידע כל הילוקי הדינים אלא אם אומר על דבר זה הייתי מסתפק ושואל קרינן ביה שפיר יודע עד שאומר על האסור מותר: (הנ"ם) וכולקין אותו בדיני ה"ם שיתבארו לקמן דיש פי' כ"נ ונדין בדיקת הסכין ובדין בדיקת הסימנים לאחר שחיטה כמו שיתבאר לקמן. סימן כ"ה: (הגהות אשירי והגהות מיימ' פ"ד) ואם שחט וליתיה קמיה לבדקיה מבל מקום יבדקו בסימני' אם נשחטו רובן. דכל מה דאפשר לבדוק בדקינן (ר"מ לדעת הרא"ש) וכל זה בחקוקות שלא נתנו ליטול קנלה אבל בחקוקות שבזמנינו ליטול קנלה כנגד בני אשכנז והמשכים אפריסם אין נוהגין לבדוק אפרו. כלל ובזו שבתאר (ר"מ) ג מי שיודעין בו שאינו יודע ה"ש אפי' שחט לפנינו ד' או ה' פעמים שחיטה הגונה וראויה ושחט אח"כ בינו לבין עצמו יא שחיטתו פסולה אפילו שאלו לו עשית כך וכך ומתוך תשובתו נראה ששחט בראוי אין לסמוך עליו יב ואפילו אמר בריא לי ששחטתי יפה: (הנ"ם) ומי שדרכו להתעלף ואנו יודעין שאינו מוקוק ושחט ואמר בדי לי שלא בתעלפתי יג כאמן מאחר שיודע הלכות שחיט' (כ"ל לדעת הרמב"ם): מי שיודעים בו שאינו יודע הלכות שחיט' יכולים ליתן לו לשחוט אם אחר עומד על גביו ובלבד שיראה אותו יד מתחלת שחיטה עד סופה: (הנ"ה) אין מאמינין ואוסרין ליתן לו לכתחל' בשום מאחר שאינו יודע הלכו' שחיטה (כ"ל בשם הגהות אשירי ובמרדכי) והכי נהוג: ד אם אברו טו גדיין ותרנגוליו יו או שנגנבו ומצאם שחוטים בראוי

יז במקום

ובהגהות מי' ו' ופה: נראה שהוא שבתו של הרוב נמצא שם הסכין ונמצא שם הסכין ונמצא לבדוק לשחיטה ובכל הגהות ישר מי' לא שבתו לבדוק ישר:

טמון על מוקתו לא אמרינן המעמד אדם זה בחזקת בריא כמו שהיה מתחילה ואחרי שנכנסו בו כן הוא בריא לפי שלותה מוקה עמוייה להשתכות שהרי הקולי מלי מפ"ל ומ"כ כ"ם לכ"ל דהוא מוקה עמוייה להשתכות דבר של שכחה שכיח וכלאמרינן בר"ל כיצד מעברין אמר רב אחי אבן כי אנבעת בבריא לשכחה. ומי' רש"י כשם שהאבנת נוח ליכנס בפי הכור כך אנו מהירין לשכוח ע"כ וכיון שנכנסו אינו יודע ונם המוקה עמוייה להשתכות אין לנו לומר בזה אותו בבריא אחרינא אחרת אין לן למיחר העמד בהמה על מוקתה. ולפיכך לדעתי עיקר הדין בזה הוא כדעת בעל ע"ו דאף בשחט שבטל קנלה יש להטריף לאפרש כל מה ששחט ונם הכלים שבטלו בהם מתה ששחט נריכין הכשר: ועדין כשאר לנו לברר על מנת שהוא טריפה מתחת ידו פעם ושתי' אי מטרפינן לאפרש כל מה ששחט ל"ל מכאן ולהבא הוא בספק. ומסתברא שאין לנו לאסור הכשר והכלים לאפרש מהשם דחזקת כשרות ולהיות עשיה להשתכות ולעולם ישראל בחזקת כשרי' הם ונם לא מייך הכא למיחר דהרבשים ואתאי דומיא דמקום אלא אמרינן דהשת' הוא דנברא אתרעאי. וכ"כ המחבר נם ר"ה בשם הגאון. שאפי' מי שנשתמד אינו אסור לאפרש אלא ששחט אין ניקר אלא ואל"כ המיר באותו יום הכל כשר ע"כ וכן מוכח בהרי לפ"ו שלא אמרו בה לא אינו אלא היתר ושמת מעשה דאיכא קצת ידים מוכיחות דאחר ששחט בשעה זו. אבל אם עבר שעה אחת ושחט אחרת ומיהו עליה פשיטא דלא שייך בזה הוכיח סומו על מעלתו והרשב' מוקמת לנמרי וזה ברור וכן דעת הר"מ והרש"ל והש"ך. והרשב"ל כתב בתשו' נפי' תרי"ט ו"ל אחרת שנתפקפת אם הכלים מוטריס מפקת שיבא מתשון אשר מעכי בדיקה ששמש בה ומוד כי פעם אחרת שחט שתשון וה הנו בהמות הרבה ונאחר שחיטה לא בדק הסכין כי אם שני פעמים והתיר הבהמות ובא לו לשאול מיד ובדקו אחריו ומצאו פגום ונאחר מעשה זה שחט בהמות רבות והשיב הרב זה שתשון אשר הוא שאינו בודק סכינו ואיכך כל מה ששחט לאפרש אסור והכלים שבתבטל בהם הכשר לאסורים ומעשה היה בחקוקנו בטבח שבמנא ב' פעמים בבדיקת הסכין בשחיטה בהם ראשונה בלומן שלא הקבל עליו דברי הברות בין אחר לאחרן לאחרן ו"ל שתשון בשאל הרב ו"ל שתשון בשאל ב' פעמים בבדיקת הסכין בשחיטה ובהם ראשונה בלומן שלא הקבל עליו דברי הברות בין אחר לאחרן ואילך הוא דנברא אתרעאי לא אחרת לכן. ומה שפיים שמעשה היה בחקוקנו בטבח שני פעמים יצא בכלה מתחת ידו ואסרו הכלים לאפרש ע"כ לפרוש כדברי שנעשה הראשונה הבעלים מין ולא הבינו אם אינם אחר נתבלה לנכור שבשני ואחרים יצאת בכלה מתחת ידו ואסרו הכלים מעשה הראשונה ואילך וכן נדין לאסור הכל דכיון דהיה צריך קבלת ד"ם להאמינו מעשה שנאחר ואילך ולא קבל ד"ם. כל מה ששחט מעם ואילך הוי טריפה אחרת על הבשיטה ונדולה מזו אני אומר שאם ביום אחר נתבלה לנו שוה עשרה יפי' הוציא בכלה מתחת ידו יש לאסור כל מה ששחט מאותו יום עד עכשיו והרשב"ל לא נקטיה בהני דבוחת אפי' מעשה שמעם שהיה כך היה אבל ליכא למימר שבאר הרב ו"ל דאף בפעם ג' שבמנא אחרת אחרת מטרפינן לאפרש כל מה ששחט דא"כ מאי דקאמר ומעשה היה בחקוקנו בטבח שבמנא ב' פעמים הו"ל כמוד נאמר ונאיכך יש להטריף כל מה ששחט לאפרש. אלא דאף לדאחוק בתרי ותרי כמוד ותרא נאמר הרשב"ל לא אמרינן דהחוק ב' פעמים הו"ל כמוד נאמר ונאיכך יש להטריף כל מה ששחט לאפרש. אלא דאף לדאחוק בתרי ותרי כמוד ותרא נאמר מ"ם לא אמרינן להטריף כל מה ששחט כל יומיו לאפרש. וכי אמרינן פעם אחת הוא דאיתרעאי ועד האידנא כשר הוא וכמו שהוכחתי בעבלה. ומוד דלקמן בסי' קי"ט ס"ק כ"ם הבעלים שלמה הרשב"ל בתלמה ותרי בתרי בתרי בתרי כמוד בדברי בתשו' בסי' תרל"ב ס"ם. ולפכי מקוורתא דמילתא כדברי הרב המגיד ומ"ם עוד הרב בתשו' בסי' תד"ך אינו סותר לה"ם ע"ם: הכלל השלה מכל ע"ם דאפי' שוחט שבטל קנלה ואח"כ נמצא שאינו יודע שיש לאסור כל מה ששחט לאפרש אבל אם בספיקה הוא טרפה מתחת ידו בין אם בודק בו ביו' ובין שנודע ונתגלה לאחר זמן כל מה ששחט מאותו היום ואילך יש לאסור ולהטריף אבל מה ששחט קודם לכן יש להכשיר. מנוס לאוקי גברא אחזקתיה דכל חזקת כשרים אם: ונוסד דאיתי להש"ך נם נקודו הכסף שהאריך לקיים אסקא האנודה ושיקר יסודו הוא דשאני הכא דאיכא רוב מצויין אבל שיעור מומחין אם: והוא יסוד רשום דהא בכל איתרעאי אפי' רוב ובדלקמן בס"ק י' יש"ם. ושיין בתשובת מהר"י בי רב בסי' ב' ובמ"ם לקמן סי' קי"ט ס"ק כ"ו: י אבל אם לא בטל ובו' הקשה ר"מ ומביאו הש"ך דמ"ם מבהמה שנמצאת טרפה שבנבינות שנעשו מתוכה כשרים אם בוכל לומר דהשת' הוא דנטרפה מעשה דרוב בהמות כשרות הן ובדלקמן בסי' פ"ח ה"כ הו"ל להכשיר מעשה רוב מצויין אבל שיעור מומחין אם ובדקו לייסב זה בתירוצים דבוקי' ע"ם ואני אמר עליהם אין לה הסניפו בתשו' הרשב"ל סי' רי"ם שכתב אין אומרים בחי שבנדרן ואינו יודע רוב מצויין אבל שיעור מומחין אם. ובשום הוא דהא מוקה ליכא דבוקא אוקי גברא אחזקתיה ורוב מצויין ריש לנבי הך. דהא בדקינן ליה ולא ידע מילי ובתברר שהוא מבמיעוט אינן מומחין אבל נבי נבינות אית לן למימר דהשת' לאחר שחיטה טרפה ורוב בהמות כשרות לא איתרע כלל ומ"ה אוליכן בתר דינא להכשיר הנבינות ושיין מ"ם לקמן בסי' פ"ח בחרוכה בס"ל ע"ם: יא שחיטתו פסולה וכיון דאינו יודע ה"ם ואינו דרים ואינו מרגיש: יב ואפילו אמר בדי וכו' פי' ל"ם כשאתך תשובתו דראה לנו ששחט כראוי שאינו כלום אלא אפי' אמר בדי לי ששחטתי כל מה שאתם שואלים מ"מ אחר שבשחטה לא ידע לאו אחרתיה וסוכר שבשר מה ששאלים ובכ"ם פי' דה"ק אפי' אחר בדי לי וכו' ואין נורף. מיהו דיבואתא שב"כ הר"ן בשם אמו' והכ"מ רפ"ד ש"ך: יג כאמן כו' דכיון שהוא יודע ה"ם ואפי' אינו שהה לו דרם לא היה מאכיל לנו ב"י ונם ה"ם אפי' שותק ואינו אומר כלום וכ"כ הש"ך: יד מתחילת שחיטה עד סופה כן מבואר שם בנת"ק ד"ה ובאפי' ששט קמן אד סימן שפיר אמרינן דהאי איתרעאי ליה אידך שמא שבה שמא דרם: טו ויש מחמירין אם מבאחזקתא, דאיתא דרביב' משמע בסברא זו מ"ם לא ק"ל כוותיה דרביב' אמו' דאמרינן בתם דשמא קלקלו לא קפקי שלא שמא יקלקלו ואת אומר אין מוסרין לבשר מולין לכתחילה, ופרש"י אפי' אחרים מומחי ע"ג מהו' דמומחי' הם לקלקל מבלל דבדול שאינו מומחי לקלקל אף לכתחל' יכול לשחוט בלאחר מומחי ע"ג וכן דעת הרשב"ל בתשובה ובת"ה ואפי' קטן שיודע לאמן אם ידיו ובדלקמן בס"ה וכן דעת הראש בריש מולין והכי מוכח בס"ם לגלב הנזול וכן דעת הרן הם וכן מיקר. ומיהו לכ"ם מל הסתם שאינו יודע אם יודע ה"ם או לאו מותר ליתן לו לכתחילה כשאחרי מומחי ע"ג וכן כתבו הרשב"ל והש"ך: טז נדיים ותרנגוליו פי' שמכירן ויש לו ט"ם בגוויהו דאל"כ לפרי מהשם בשר שבעלם מן שאין בדלקמן בסי' פ"ג ובס"ב בס"ל: יח אם שנגנבו דאל"ג שהוא אסור אל"ג שהוא אסור על הנגנב אינו אסור על השחוט ובדלקמן סי' קי"ם ס"ב

יח במקום

שכל דבריו בכוונים ומכוונים להלכה להטריף ולאסור לאחרת אף בשחט שבטל קנלה ולא בספנה וסב"ם והש"ך שבמשנו אחר אחרונה. ולא אחילה דבריהם. ועוד יש להוכיח כן מה"ם הרשב"ל בת"ם דף פ"ו ע"ל ובתבנתו לקמן בסי' פ"ל ו"ל על בנינות שבנבנו מבהמה ידועה ואח"כ בשחטה הבהמה ונמצאת טריפה אין לאסור הבנינות וה"ל בשרפות שאפשר לומר דהשת' אחרת שאינו טריפה אין לאסור ודאי בשרפות מרכא לו טריפות אחרים שלי אפשר לתלות בשעת שחיטה בר"ל ודאי אסורין דהא ל"ל לומר בה הבעלים על מוקתה ודאי בקלא ה' מוקתה ואי אתה יודע מתי בטרפה ומתי יצאת מוקתה וכיון דודאי יצאת ואין אתה יכול לברר מתי ולא תלות בדבר בזמן ידוע. אוסרים אותה לאפרש בשבין שאחרו בבהמה וכו' מב"ל ול"כ ה"נ בי שבקה ל"ל לומר דמבטיו שבה הכל ובודאי לבבר בבה ליה מחוקתי ואין אנו יכולין לברר מתי ולא לתלו' בדב' בזמן ידוע ל"כ יש לנו לאסור הכל לאפרש. ועוד יש להוכיח מדברינו שלה מה"ם הר"ן בתשו' הנינ' הכ"י לקמן בס"ם ר"ל שמקוה שהוקוק להיות בו מ"ם אחר ומוקוק נ"כ להיות מיהו מתמעטים ולמעוד על בקות מה"ם אחר אין לסמוך על מוקתו הא"ל אפ"ל שבנמצא נ"כ כמנא אנם ובריב' לאוור ולטבול. והבינא דאיה מהא דאמרינן בפ"ב דקדושין אימתר קדשה אביה בדרך וקדשה עמה בעיר והרי היא בנערת רב אמר הריהי בוגרת לפנינו כלומר ומדבשת' בוגרת בנערא מהי בוגרת. ושמואל אמר מיעטינן לקדושי שביהם. כיצא כתבאי מי מוציא מיד מי. הוא מוציא מידם בלא ראיה וכן אין מוציאין מידו בלא ראיה דברי רבי יעקב וכו' אמר לך רב אבא דאמרי רבי' ס"ל לא קאמר ר"י אפשר דליבא למיחר העמד ממון על מוקתו. אבל הכא מי ניחא העמד נוף על מוקתו ומ"ל כר"י ושמעת דמילתא מעשה דכיון דאיכא למיחר העמד

לא אלא אם כן אחרים רואין אותו ואם שחט שחיטתו כשרה: י עוד
לא שחוט לכתחילה לא מפני שאינו יכול לברך: יא אם הטילו
הקה ל חרם שלא ישחוט אלא טבח ידוע ושחט אחר לא אינו ששחיטתו
אסורה: (הגה"ט) ואם כתבנל התקנה כל הפוסטים בעזקת כשרות כמו
בלשונם (פסקי מהרא"י סי' קנ"ז): יב השוחט בפני עדים בהמה
לעכו"ם וכשבא ישראל לקנות ממנה אמר לא תקנה ממנה לא כי לא
שחטתיה אינו נאמן ומיהו לדידיה אסורה דהא שויא אנפשיה תתיכה
דאיסורא (ע"ל פי' קכ"ו בדין מד ל"ת בן בלעדין) יג טבח שעשה סימן
בראש הכבש השחוט שיהא נראה שהוא טרפה וגם היה אומר שהוא
טרפה ואח"כ אמר שכשר היה ולא אמר כן אלא כדי שלא יקחו אותו
וישאר לו ליקח ממנו בשר מ כיון שנתן אמתלא לדבריו נאמן: יד שוחט
שהעיד עליו עד אחר ששחט שלא כהוגן והוא מכחישו מ"ע עד אחר
בהכחשה לאו כלום מ והעד עצמו מותר לאכול מכאן ולהבא ומכל
מקום הכל לפי מה שהוא אדם:

ב אם שחיטת נכרי ומומר כשרה ובו' א סעיפים

א מ שחיטת נכרי . נבלה

ענין הנ"ל ... ...

שכתות בסרסיה ולא מוכרח דים לדפות דריסת מיידי בתוסר לכל התור כולה
ויש עתה בתוסר לבכר ל׳ ובילה לבו בסיפא דתוסר לבסוף לו לקולל שכת דיבו
כתוסר לכל התורה ת״ל סלא לבכר ל׳ ולמולם דמאוסר לכל התורה
מון מפתים אלו סלין דיבו בבכרי ולין שיטתו לאסורה מון התורה ובן לא דאיתי
להרסב״ל בסידושיו ובת״ה ובלר המפרשי שכתבו כדברי רבי׳ ירוסם אלא כתבו
סתם מוסר לכל התורה מפתח שסבורים כדבתי׳ אלא שם לבו לתום ולהתיר
כבנרת רבי׳ ירוס׳ ולדיבים בתכ״ם בנני שלבו מוכר ע״ן שסיטתו לאסורה מון
התורה וכדברי הש״ך לתנכם ס״ם סס״ך דסבי מפתח מדברי הרמב״ם כפ״ב מ״ם
שלר לבות הטומלה לא מפתח מידי ולבאור לדרבת מפתח לבכת מהסם ון ל
סרב סם שיטת בבבי כבלה ומפתלה במסל ולבילו יבר׳ מע״ג ושסם בסכין יפה
שסיט׳ כראוי׳ • אחד הבבבי ואחד הכותי לו נר תוסב שסיטתם בבלה ובקרוב
בעיבי שלף וד מל״ם מהרי טומלת עבו״ם ומומלת תקרובת מדבריהם כתו
סיתבלר ובבלל תוכ״ם בתרבקו הכותים ובאסרה שסיטתן ולא״ת ובלא היא לאסורה
באכילה דין תורה לא כל כל האסור באכילה מפתח מהרי הערבה לאסורה ובתורה
ולא״ל לתייב כרם לל טומלה ון לל ביתת מקדש ואכילת קדשי אלא ברליה
ברורה ע״כ הבה כיבת הרב פסוס׳ דאבי׳ שסיטת בבבי מובב עבו״ם אלינה מפתלה במסל מדין תורה מהרי בנלל עבו״ם באחר׳ שסיטתן כדבתי׳ מן תברות ברית
לוסב הארץ ומו אחרי אלהיהם ומבו לאלהיהם וקרא לך ואכלת מובבו ובבין שתקרובת עבו״ם אינה מפתלה אלא מדבריהם אם כן כל מבן שסיטת בבבי
אלא כאסרה אלא מסוס לבאת דעבו״ם אבל ון אלא מהרי מהרי כתב הרב בה״ם אלוק׳ עליה מסוס בבלה ולא״ב ע״כ שסיטתה נ״כ מן התורה ואולי סור בו הרב בבאן וסנור
דליבא מלבות אלא לאיסור דאוריתא נרידא מקרא דאבלת מובבו ות״ם כתב אינה מפתלה אלא מד״ם א״כ לקי עליה מקרא דאבלת מובבו וכדרך אליבי בבתבתי
לתעלה ובין אלא כתיב בקרא בהדיא בבלה הנם דלקי עליה מסוס אוכל בבלה מבין לתום׳ שאינה מפתלה אלא מד״ם ומהבא לדרבא מעמ׳ כדברי הכ״מ שסיטת
בני שלינו עבו״ם אלין שסיטתו לאסור׳ מן התורה מהרי כתב הרב בהשגות׳ לא כאסרה אלא מסוס לתת דעבו״ם • ורי׳ בתל התוספות פי׳ הטעם דשסיטת בבבי בבלה
מסוס דבבי׳ ובבת ואכלת אותו שהוא בר ובילה אבל אבל מובבו אל״כ דתמה דדרבין בפ׳ הטולה מבלת׳ ובבת ואכלת עם שתה ובבת
אתה אוכל מהבהיל דרשת בוסת מתעים שסיטת בבבי מע״ם אתה ובבת אתה אוכל והבי לתת בתוספת׳ ובבת ואכלת לא מובב הבוי ולא מובב הקוף
ולא מבובבה מלבה אלא דבל הבי מתעבי מדרשת דמה אתה ובבת אתה אוכל ובדפרישית ולאמוקי מהתוספו׳ דקולין מבתבו בסוף דף ב׳ כתיב׳ ברי׳ לריות הס
ושסיטתן הטולה כתו של בבבי מובבת מה אתה ובבת אתה אוכל אלא׳ אותו שהוא בר ובילה לאמוקי בבבי ואוכל בבלות לבבים ע״כ ולדידי לא דרבין הבי לותו
שהוא בר ובילה ובו׳ אלא בדבריהם ושסיטת בבבי מתעים מסוס דלישראל קא מוסר ובבת ואכלת ומילא מתרבית שסיטת אוכל בבלות לבבים לבתרת דהא ישראל
הוי ובקרינן ביה שעיר מה אתה ובבת אתה אוכל ולבי מ״ם לקרן בפ״ק ט״ו דמוסר לבבים דינו בבבי אבבי״ם לומר שאינו לתיאבון ואינו מקבל בין לאסור
לבתר אבל אינו מתבבין לבבים דלהתו׳ שהוא שעשה בלינו מוסר לובבת הלי בתי אינו מוסר לובבת וכמ״ם הב״י אבל בעשה הרמב״ם ולעשות דידי דינו כאוכל בבלות
לתיאבון וכדלקרן בס״ק י״ט מ״ם : ב בבלה אבל לא אסרה בהבלה דלא ק״ל בר״ל דאמ׳ סתם מתבבת בבבי לעבו״ם וכן שסיטת מין והוא הבופר בתורה
ומרבה״ם בבלה ומרבה ובמ״ם הרמב״ם בפ״ד והרסב״ל בסידושיו אבל מין דהיינו שבעשה כומר לפ״ו בין בני בין ישראל סתם מתבבת לעבו״ם ושסיטתו לאסורה
בהבלה בתבתי בפ״ק דקולין שסיטת מין לעבו״ם ופ״ב בתין ישראל בתי מיידי מדלתיה התם דבריו מתוריים : ג אבי׳ הוא קטן ואבי׳ אינו עובר ע״ז ל (בנין בר תוסב) ואפילו
אחרי׳ רואי׳ אותו : ב מומר אוכל נבילות לתיאבון ה ישראל בורק
בבין ונותן לו ומותר לאכול משחיטתו אפילו ישחוט בינו לבין עצמו
והיא שיודע׳ בו שיודע ה״ש ואם לא ברקו לו סבין תחלה אסור לאכול
משחיטתו׳ ער שיבדקנו בסוף ו ואין ליתן לו לכתחיל׳ לשחוט ט אפילו
כשר עובר על גבינו׳ בלי שיבדוק לו כשר ארא הבין תחלה ער סמך
שיבדקנו בסוף : (הנ״ה) יא מי שסקט והוציא טריפה פעם א׳ אינה ידו
אם לא היתה בכך חזק׳ לאבל לאבר כך מעשיטתו מ״מ דבין בזה לפי ראות עיני
הדיין באדם הסוקט אם כבר בבבל ורגלים לדבר מבבירים אותו (מהריק טורם
ל״נ) ג מומר לתיאבון ששחט יב אפילו נשבע ששחט בבבין יפה
אינו נאמן : ד מומר לתיאבון ששחט בינו לבין עצמו ויש עמו בבין
יפה ושאינו יפה יג ואומר שביפה שחט נאמן יד אפי׳ אם נמצא בשר בידו
אם יש מומחין בעיר נאמן לומר טו מומח שחט לי : ה טז מומר להבעים
אפי׳ לרבר אחר או שהוא יז מומר

ה נבלה ו אפי׳ הוא קטן ואפי׳ אינו עובר ע״ז ל (בנין בר תוסב) ואפילו
אחרי׳ רואי׳ אותו : ב מומר אוכל נבילות לתיאבון ה ישראל בורק
בבין ונותן לו ומותר לאכול משחיטתו אפילו ישחוט בינו לבין עצמו
והיא שיודע׳ בו שיודע ה״ש ואם לא ברקו לו סבין תחלה אסור לאכול
משחיטתו׳ ער שיבדקנו בסוף ו ואין ליתן לו לכתחיל׳ לשחוט ט אפילו
כשר עובר על גבינו׳ בלי שיבדוק לו כשר ארא הבין תחלה ער סמך
שיבדקנו בסוף : (הנ״ה) יא מי שסקט והוציא טריפה פעם א׳ אינה ידו
אם לא היתה בכך חזק׳ לאבל לאבר כך מעשיטתו מ״מ דבין בזה לפי ראות עיני
הדיין באדם הסוקט אם כבר בבבל ורגלים לדבר מבבירים אותו (מהריק טורם
ל״נ) ג מומר לתיאבון ששחט יב אפילו נשבע ששחט בבבין יפה
אינו נאמן : ד מומר לתיאבון ששחט בינו לבין עצמו ויש עמו בבין
יפה ושאינו יפה יג ואומר שביפה שחט נאמן יד אפי׳ אם נמצא בשר בידו
אם יש מומחין בעיר נאמן לומר טו מומח שחט לי : ה טז מומר להבעים
אפי׳ לרבר אחר או שהוא יז מומר

לומר לילים או לחלל שבת בפרהסיא או שהוא מומר לכל התורה אפי' יח חוץ משתים אלו דינו כגוי: (סנ"ס) יט ומי שאינו מוסס בשחיטה ואין כל כנגו' נגלה תיאכון אפ"פי שאינו עושה להכעיס דינו כמומר להכעיס: (כך פסלה סכ"י מדברי הרשב"ם) ו מומר לאחר משאר עבירות א"צ לברוק לו סכין כ ולהרמב"ם צריך כא ודוקא במומר לעבירה אבל מי שחוא פסול לעדות בעבירה מעבירו של תורה א"צ לברוק לו סכין אפי' להרמב"ם: (סנ"ס) כב מיהו אם פסול לעדות מפני שאכל נבילות אפ"פי שאינו מומר לכך כיון שהוא עושה לאכול נבילות דינו כמומר לכך (סנהדרין כ') ז מומר לערלות דינו כמומר לעבירה אחת ואם אינו ערל אלא מפני שמתו אחיו מחמת מילה כג הרי הוא כשאר ישראל כשר: ח כג כותי האידנ' דינו כעובר אלילים: ט צדוקי וביתוסי (הם הכמסכי לאר מדוק ובייתוס מתלמידי אנטיגנוס איש סוכו שיצאו לתרבות רעה ואינם מאמינים בתורה שבע"פ) כד שחיטתן אסורה אא"כ שחטו ואחרים עינ"ג כה וגם ברקו להם סכין: (סנ"ה) כו מסור דינו כמומר ושחיטתו פסולה (הגהו' אלפסי) ויש מכשירין (כ"י בשם רשב"א) כז מיין לקמן סי' קי"ט: י התחיל פסול לשחוט וגמר הכשר כח או שהתחיל הכשר וגמר הפסול פסולה בר"א שהתחיל הפסול בדבר שיעושה אותה נבלה בגון בוושט או ברוב הקנה אבל אם התחיל הפסול בחצי קנה ל וגמר הכשר כשירה: יא לא היו ישראל ופסול אוחזין בסכין ושוחטין פסולה לג ואצ"ל

ובמהרי"ק שורש ק"ס ע"ס: יח מין מעמים אלו כו' מה שיש לדקדק בזה כתבתיו בס"ק ל"ס: יט ומי שאינו מוסס כו' הכנה כמעט להמיר ע"פי מ"ס סב"י ולדעת ר"י והרשב"ם לעולם מלבד שהשו מוסס לוכוח כל שאוכל נבילות אלא לתיאכון מיקרי מומר לכבוד והכ"מ בס"ד הביא בשם רבי ירוחם שכן דעת הפוסקים וכ"כ לפסק בדין זה בבדיקת הסכין ולעמוד עליו מתפיל' ועד סוף שהרי כתב הכ"מ שם שדעת הרמב"ם שכל שאינו עושה להכעיס מיקרי אוכל נבילות לתיאכון וכן דעת הר"ן וכן דעת הרא"ה והרז"ה והרשב"א לפי' המומר' להכעיס' וכמ"ש בס"ק ט"ז ואע"ג דבהגהת לא ק"ל כותייהו הכא ודאי נקטינן הכי כדאוכח בס' לין מעמידין דע"כ לא פליגי אלא במומר להכעיס אבל בשאינו להכעיס אבל בשאינו מומר הוא מומר לדבר א' אינו מומר לכל התורה וכן דעת הכהו רבותא שהביא הרא"ה שפסקו לקולא בהגהת פלוגתא וכן שיקר: כ ולהרמב"ם נראה ודאי אינו מוסס אלא לא בדקו לו הסכין תפילו אם סוף שחיטתו אסורה ואם לא בדקו לו הסכין תפילו אינו אלא מנגנו כו' מותרים תלין הם"ך בשם רבו ז"ל דשאני התם דלא ידעינן בודאי שחשש ולפשר ע"ג שאוד על הנגיעה כתן לאחר לשחוט ע"כ: ודע לדעת שאר הפוסקי' דא"ל לבדוק לו סכין מחשש נמי שא"ל לבדוקו תפילו אם הוא מומחה והרי הוא נבי שחיטה כשאר ישראלים כשרים לאחרינן בהם לוד מצויים לכל שחיטה מומחין הם וכ"כ הרשב"א בת"ה דף ו': כא ודוקא במומר כו' היינו שהוא מומר לעבור על האמונה ופרק שולה הבל נמלו ופסול לעדות היינו שלא עבר אלא פעם א' ויעיין בפ"מ סי' ל"ד: כב מיהו אם פסול לעדות כו' כ"כ הרב הב"י וז"ל ומיהו כ"ל אם אם הוא פסול לעדות מפני שאכל נבלה אפ"י שאינו מומר לכך כיון שמשמר לאותו דבר הוא צריך לבדוק לו סכין ע"כ ובכ"מ בפ"ד מ"ט הרמב"ם דמי שהוא פסול לעדות הרי זה שיחט ביום לבין שמש כתב וז"ל אבל רבינו היא דע"כ לא קאמר רבא הסיא דבודק סכין ונותן לו אלא בישראל מומר פסי' מומר הוא שהוא מומר לעבור על האמונה הסיא אבל מי שהוא פסול לעדות שפעם א' עבר על א' מצוות הרי זה שוחט לעצמו ובודק לעצמו על כאן ולאחרים נראה דפלגי דיליה מדיליה וכי דייקת שפיר לשון שהרי הרמב"ם תלי דנקט רבא ישראל מומר לאכל נבילות לתיאכון בודק סכין ונותן לו לרבותא נקטיה דאף שהוא אסור לאותו דבר הי בבדיקת הסכין וה"ה לעבירה א' שריך בדיקת סכין וכמ"ש הכ"מ דע"כ לא קאמר רבא אלא בישראל מומר אבל בפסול לעדות לא: מתוקש בפסול לעדות מאחר עבירות אבל בשאלי דקאמרי הכא דיינו אוכל נבילות לא שאלי לן כין מומר לפסול לעדות וכדברי הב"י אלא דרבא נקט מומר לדיוקי דבאחר עבירות לא בני בפסול ובעיין שיחה מומר ולכא לאיפשי דאוכל נבלות לדיבעי מומר דבאסור לאותו דבר לא מסתבר לאלק כין מומר לפסול ומוד הא כתיבא בס"ק י"ז דמעמ' לאמונה ואילך בשאר מומ' לפיכך כיון יפה הכנה מה שפסק כדברי הב"י ודלא כהם"ך ס"ס: כג הרי הוא כשאר ישראל כשר והיינו בשנה עכשיו שהוא גדול אינו מכיר למול מילתו כן יומת גם הוא כאחיו אבל אם אין שם ירא ואם הוא מל הוא"ל מומ' לערלו' ב"י ורש"ל שפי' דמומר לערלו' שר"ל מבטל בחנו' ו' אינו מאמין דא"כ הוי אפיקורוס ושחיטתו כשחיטת נכרי דהויא ישראל מעלי' ודוקא כשנימולו כשאם נדולים ומתו א"ל אפי' בשחיטה וכנון שהנימו בשם דמן הא לאו אבי ים לתמות שמתו בשהיו קטנים מפני שלא נבלע בשם דמן זה שלא מל דינו כמומר לערלות: כד כותי כו' מיין מ"ס בס"ק ח': כה כותי שהשתמן אסורה כו' וכתב הרשב"א בת"ה דאפי' מומר כותי בשר ונותן לו לא תהני כשאשה בינו לבין עצמו אמר דס"ס לא כתיבי וכל דלא כתיבי אע"ג דאמוקין לא סמוכין עליהו דקל"ן בת"ד דרש"בג וכ"כ בחידושיו דף ו' בשם הרמב"ן ע"ס וכ"כ רבינו ירוחם וכן כר' דעת הרמ"בם שכתב בפ"ד ז"ל הבדוקים והבייתוסין שחיטתן אסורה ואם שחטו בפנינו הרי זו מותרת מאין איסור שחיטתן אלא שמא יקלקלו ואם איכם מאמינים בתורת שחיטה לפיכך איכם מאכילים לו' לא קלקלו ע"כ ומה"ם הרב ז"ל שאינם מאמינים בתורת שחיטה אמר שבסכת בפ"ד דרש"בג ודלא כהם"ך ע"ס: ומסתברא דדברי אפילו לכתחילה דישראל מע"ג מתפילה ועד סוף מעשה דלא דמו לא"מו שהרי הם מודלין לקלקל אבל אלו אע"ג דלא שייכי אלפני מוד ע"ה לא מה יקלקלו בידי' כיון שישראל מע"ג ואם ישראל יוצא ונכנס מי שרי לכתחילו' אם הבדוקו הוא מומחה וכמ"ש הרמ"בם ודלא כהב"י לדעתו ז"ל ע"ס והרא"ם שלדיך בזה בתשו' בפ"ב סי' ט' וקנת דברי שם אינ' אפי' בשחיטה וכנון שהנימו בשם דמן הא לאו אבי ים לתמות שמתו בשהיו קטנים מפני שלא נבלע בשם דמן זוה שלא מל דינו כמומר לערלות: כו וגם בדקו לה סכין כו' ים לתמוה על זה דהא לב"ע בדוקו' דינם כדין כותי' קודם נטרה ונבחתים קודם נטרה כתבו התו' בדף נ' ס"ב בודק סכין וכו' דא"ל בדיקת סכין לפי שיודע שאין ישראל סומך עליו ודאי שמא יבדוק הסכין אחריו והילכך נזהר מלבטוח בסכין פגום וכ"כ הרא"ש בשם וכן כר' מדברי הרמב"ם שכתב ואם שחטו בפנינו הרי זו מותרת ולא הצריך שום בדיק' סכין וכבר תמהו על הרמב"ם בזה הל"ש והס"ך: ומיהו בתשו' מהר"ל הרא"ש בשם וכן כר' מדברי הרמב"ם שכתב ואם שחטו בפנינו הרי זו מותרת ולא הצריך שום בדיק' סכין וכבר תמהו על הרמב"ם בזה הל"ש והס"ך: ומיהו בתשו' מהר"ל בגלגל פי' י"ג כתב דהיינו דוקא בצדוקים ובייתוסים שבזמן הקודם שהיו להם כתב מידות טובות אבל בלא הקראים שבזמן הזה מקלקלו מעשיהם ונם אין אוכלים מעשיה ישראל שחיטתן אסורה אפי' ישראל מע"ג ורלה שחשש ע"ס ונם בתשו' מבי"ט ס"ב סי' ל"ס הביא תשו' הר"ם שכתב וז"ל ולאו הקראים המקלקלין את המעשה כאלו מתלין שבתות וכאלו כיפרים בכל העור' כולה ויינם יין נסך ע"כ ולא"כ נם שחיטתם אסורה בכל נוכל ומיין בפ"מ לקמן בסי' קכ"ד בס"ד: כז מסור דינו כמומר לכל התורה כולה כן הוא בהגהת אלפסי בשם הא' ומביאו ד"מ וש"ך ודלא כהם"ן: כח ומ"ל סי' קי"ט בל"ל כי לשם בם' פסק המחבר דשחיטתו כשירה: כט אם שהתחיל הכשר וגמר הפסול חשבת דאם שחט הכשר הרוב ושחט אם הכשר הרוב ודקא הוא אם אינו רובא ודקא הוא אם אינו רובא ולא שחיטה כי כפקא חיותא בידא דבכרי קא נפקא הא אי שחיט רובא ודקא חיותא בידא דישראל אם נמר הכבכרי הו"ל כמשמה קיון כבלמא ולא מקרא שחיטה וכן כר' מדברי הרי שכתב שחט ופגע בו נקב כשחט מי שחשבו ישראל ונמר בכרי דפסולה דהא לא עביד ישראל מיאור שחיטה בריאה ע"כ והכי לאחא בתוספתא ישראל שחשבו ומירק נוי שחיטה ע"י שחיטתו פסולה שחט בה טרים אם רוב טרים שחיטתו כשרה וכתב הש"ך דאף לדברי הר"י דפוסל שחיה בחיטים בתרא אלא הכא דאין הגוי פוסל אלא כשעשה מעשה טרפה והילכך אחר שנשחט הרוב הו לא מטרפא אבל בשהיה כיון דשחיטה שייך בחיטים בתרא ושהה ואזר ושחט הו"ל שהיה: ל ונמר הכשר כשרה ואע"ג דק"ל שהיה אפי' כל שהוא טרפה בין בקנה בין בושט מ"מ מסתבא לאי דיבא היכא דתפסה הקנה ולבדו בידו הכשר אפי' לדיבן וכמ"ש בס"ק דאולין מייתי לה וכן הביא הב"ח בשם בס"ג וא"ז וכן דעת מהרש"ל והכי נקטינן ויעיין במ"ש בס"ק ו': לא היו ישראל ופסולו' כ"כ הרשב"א בת"ה שדומה לזה שאינו בס' לקמן בסי' ל"ס ו' ושוחטין א' לשם א' מכל אלו זה לשם הכר הכשר שחיטתן פסולה ואין דמיונו עולה יפה דשאני התם דשמא מעשה פיסול מעשה הרוב הא אינה אוכל שחיטת נכרי דיוסלא מעשה ובנפש ולא סובב הגוי כיון דישראל שוחט כאי בהליה שפיר קרינן ביה ובנפש דישראל הגוי אינו מוחזק בסכין ושוחטין אפילו א' מלעילה ולא מלעיה שחיטתן כשרה ובהג"ל בס"ק דאולין מייתי לה וכן הביא הב"ח בשם בס"ג וא"ז וכן דעת מהרש"ל והכי נקטינן ויעיין במ"ש בס"ק ו':

לב ואצ"ל

לב ואע"ל אם כל אחד סכינו בידו: לג (שפיטת קוף פסולה) (מ"ו)

ג ששחיטה אין צריכה כונה. ובו ס"ע א'

א שחיטת חולין א"צ כונה אפי' מתעסק בעלמא לחתוך [1] או שורק סכין לנועצה בכותל ושחטה בהלכתה כשירה והוא שראה שלא החליד (פי' מכין כמיב' ותפיכה מלשון קולדה. שנכנסת נקורין ונסדקין) הסכין בין סימן לסימן או תחת העור. ואם מצא הנוצה או השיער חתוכים וראי לא החליד [2] ואפי' הפיל הסכין בידו או ברגלו שלא בכונה כלל ושחט שחיטתו כשירה אבל אם נפלה מעצמה פסולה רבעינן כח גברא וכן אם היה הסכין מונח בחיקו או בידו [3] ונפלה מידו. או מחיקו שלא בכונה: כנפלה מעצמה דמי ופסולה:

ד השוחט לשם אלילים או לשם דבר אחר מה דינו. ובו ז' סעיפים

א [1] השוחט לשם ע"א אפי' לא חישב לעבודה בשחיטה זו אלא חישב בשעת שחיטה לזרוק דמה או להקטיר חלבה לע"א הרי זה זבחי מתים ואסורה בהנאה: ב שחט סתם [2] ואח"כ חישב לזרוק דמה או להקטיר חלבה לע"א [3] הרי זה ספק זבחי מתים: ג [4] ישראל ששחט בהמתו של עכו"ם [5] ואפי' חישב העכו"ם לע"א [6] כשירה. ואם ישראל השב שיזרוק הגוי לע"ז פסולה: (ואסורה בהנאה) (כ"י) ד ישראל ששחט בהמת חברו לע"א [7] לא אסרה שודאי לא ביון אלא לצערו ואם יש לו שותפות בה ס"א

ד א הסוקט לשם עכו"ם כו' דע דבעכו"ם לא כתי' אלא ג' מבודו' דהיינו שחיטה וזריקה והקטרה ולפיכך אינה נפסלת בשחיטה אע"כ חיטה בשעת שחיטה לזרוק דמה או להקטיר אלבה לעכו"ם אבל אם חיטה לעבודות אחרו' לא פסלה. ונלע"ד כ"ב הסוקט דם ל"ע וזריקה שחיטה ולא הקטרה לענין אחר דהיינו אם אחר זריקה מקבל דם ב"ז חיטה קטנה לזרוק דמה לע"ז פסל את הבשר ומשמע דאע"כ בהקטרה ובתו הקטר על זה ובסוף הבריה ג"כ הטלו ודאי דמחיטה מהקטר לענין אחר דהיינו אם זרק מקבל דם ב"ז אינה פסלה לע"ז בהקטרה לא מתפרש מ"כ בהקטרה. ונם זה אינו כנון. וסמיך כמ"ש הרמ"ן לא הרמ"ן דזריקה והקטרה שוין ודוקא נקדשי' דלא מיתכשרי אלא כל' ליאסר כל הדם אפ"ג דבשאה לא מתפרש מ"כ בהקטרה. ונם זה אינו כנון. וסמיך כמ"ש הרמ"ן לא הרמ"ן דזריקה והקטרה שוין ודוקא נקדשי' דלא מיתכשרי אלא כל' אבל בקודשין אחרים אינה מחיטה לא הזכיר. ענודות הדין נתון אלא בסם אפסול המתנה את הזבח. אבל בקודשין אחרים אינה מחיטה כיון שנשחטו הוצרו ולאינן מוזרין ונאסרין מ"כ וכן מיקר ו

ב ואם"כ קבל וכו' ראי אינ' בלשון הכרייתא דמייתי הש"ס שקטה ואם"כ מיטב עליה זה היה מעשה בקרבי לא אמרו בה לא ליאסר ולא סיתר ומשום הוא דמיטב ר"ל מחיטה לזרוק אם"כ אלא דליכא אלא מעשה בגרידתא לא אמרו בה היתר דשמא במעשה כזו שקט. ובתוספת' דקתני ואם שמה ואם"כ וכן דמה לרבותא דקתני שאע"פי דעבד מעשה וזרק דמה אע"פי כן לא אמרו בה אינו' בפשיטות משום די"ל דהשתא הוא דנגרא איתרעאי וכן [8] בהדיא לשון הרמב"ם בפ"ב ולשון הרשב"א בפ"ה ע"ם ובפ"ב רפ"ל בפ' הסוקט ולא כרבי' יוסף שכתב דבעינן דוקא זרק ולא בהיתה וכבר הסינו הב"י אבל הב"ח בשמו אחר דברי ר"י מחיכם מקוזרים כלל ובדבריו. ומיין מ"ש בסי' ס"ק מ"ש: ג הרי זה ספק ובסי' מתים מ"ו ואסורה בהנאה מספק. ובהרמ"ל ומאר אחרונים מפקו כרבי' יוסף לאסור בהכילה ומותר בהנאה דכיון דרבנן דפליגי עליה דרשב"ג ס"ל דלא אמריכן הוכיח סומו של תמיכתו ורבים בינלו וק"ל כותייהו מ"מ אבא לא אמרו היתר הוא משום כבודו דרשב"ג לא משום קומר' דעכו"ם מ"מ מסתיין לאסורו בהכילה לא בהנאה ובתבאר בפ"ה סי' רמ"ה ע"ם. ומיהו דעת הרמב"ם שם לפסוק דין הסתפקות אפ"ה אסיקנא דמותרין דוקא מתנה אינה אסור לא אמריכן. והב"ח אוסר בזה בהכילה ולא בהנאה. ומיהו דעת הרמב"ם שם לפסוק דין הסתפקות אע"ג דשמעינה לנו דקטיב לנו דקוק דלא בהכילה מריח שלא לחיי דרישא בקט הלא לע"ז. ולין זה נכון ונם דעת הר"ן דלא' לכתפילה נמי אפ"ה ומיקר: ה אפי' מעבד דלא לע"ז ו"ל הסוקט לא הבשמה לזרוק דמה לע"ז ר' יוסף אמר אסורה כלומר בהנאה ובתבאר לקמן הסוקט לזרוק דמה לע"ז הרי אלו זבחי מתים ואע"פ דלא לע"ז ו"ל הסוקט לא הבשמה לזרוק דמה קאמר אלא הסוקט לנוי ואע"ד מיזרוק הגוי דמה לע"ז. ע"כ. ולפי מ"ש בסי' ס"ק י"ו בשם הסוס דבשחיטה ע"ל דשחיטת מעמד היא. ל"ל דלאו לזרוק הוא דמה קאמר אלא הסוקט לנוי ואע"ד מיזרוק הגוי דמה לעכו"ם אין בכך כלום וכן דעת הרא"ש בפ"ה דף י' הראשונה עדין לא הוי אומר מ"כ מעיקרא ל"ק מידי ואין נורך לתירוצו ולא הסוקט לנוי אע"ד מיזרוק הגוי דמה לעכו"ם אין בכך כלום וכן דעת הרא"ש בפ"ה דף י' ע"ם מדברי' בכוונים ולא כרשב"ג אמתינ עליו בכדי ובתב הש"ך שכן דעת התור' ריים בש הסוקט וכן מסתבר הילכך יש להתיר אכ"פ בהכילה ע"כ ובעמו הרמב"ם ורשב"ג והראש ומאר פוסקים לפסוק כמ"ל לדם אוסר דבר שאינו שלו וכן פסק המחבר כאן ונקמין סי' קמ"ה ס"ה ס"ם. ולפ"ז אכו"ם הסוקט בהמת ישראל לעכו"ם אסרה ואפי' בעשה הכ"ם בכ"ם ולא כסבר דמי' לעכו"ם מיירי בכה"ג דהיינו אפי' מעשה כל דהו ולא בשאינו סוקט לעכו"ם אסרה ואפי' בעשה הכ"ם בכ"ם ולא כסבר דמי' לעכו"ם מיירי בכה"ג דהיינו אפי' מעשה כל דהו ולא בשאינו סוקט בכלה כל דהוא מיקרי וכדעת הכ"ם בכ"ם ולא כסב"ו לא מיירי בכה"ג דהיינו אפי' מעשה כל דהו ולא בשאינו סוקט לעכו"ם אסרה ואפי' בעשה

הקבוע בלחי שוחט בו לכתחלה (וה"ס בפנים מקבוצה כיד סתלוסה מן פנים) (כ"י) ד נתן סכין בכותל (ר"ל לו כדבר סתלום) והעביר הצואר עד שנשחט שחיטתו כשרה והוא שהיה צואר הבהמה למטה והסכין למעלה שאם היה צואר בהמה למעלה מהסכין שבא תחת הבהמה בגבור גופה ותחתך בלא הולכה והבא ואין זו שחיטה ה ואפי' אמר בריי לי שלא דרסתי שחיטתו פסולה ו לפיכך אם היה עוף בין שהיה צוארו למעלה מהסכין הנעוצה או למטה ממנו שחיטתו כשרה:

ז הקיבע סכין בגלגל אם מותר לשחוט בו. ובו סעיף אחד

א יכול אדם לקבוע סכין בגלגל של אבן או של עץ ומסבב הגלגל בידו או ברגלו ונושים שם צואר הבהמה או העוף ב עד שישחט בסביבת הגלגל ואם המים הם המסבבים את הגלגל ושם הצואר בנגדו בשעה שסבב ונשחט ג הרי זה פסולה. ואם פטר אדם את המים עד שכאו וסבבו את הגלגל ושחט בסביבתו הרי זה כשרה בדיעבד שהרי מכח אדם בא בר"א בסביבה ראשונה שהיא מכח האדם אבל ד מסביב בגיעה ולאחריה פסולה שהרי אינה מכח האדם אלא מכח המים בהילוכו:

ח שיעור סכין של שחיטה. ובו סעיף אחד

א כמה הוא אורך הסכין ששוחט בו ה כל שהוא (והוא) שלא יהא דבר דק שנוקב ואינו שוחט. כמו ראש האיזמל הקטן וכיוצא בו ובמחט אפי' הוא רחב קצת כאותן של רצענים שחותכים בו החוט אין שוחטין בו. וכיון דלא ידענן שיעורא השוחט בסכין קטנה צריך ליזהר ולשער לפי אומר דעתו שכשיוליך ויביא בה שלא ידרוס. אבל בקטנה יותר מראי לא ישחוט: (סג"ה) מי שלא יכול לשער יקח סכין כמלא אורך ג' מקרין של אותו דבר שמשמש (מרדכי בשם ר"ם) וי"ל לשער כי"ל לענינו ודמו לזה מבאר ומשמעתם בזה מכין י"ל: (שם ומשמעות שניים):

ה השוחט

דלף לכתחל' מרי בגולר בהמה לתלה ומתולל לף בדיעבד אסר ומני ר' ויש לנלנלין קתני שהרי בגרשתא תולה ומחוגר ולוקה דומסין לכתחל' לף בגולר בהמה לתלה מיירי בסכין תלוסה מהבהמה תלויה ולא' לוקח בסכין לחפה ומולך ומניח ומוסר ליכל בוה פשטא דדרכה אבל סכין לתלה ומולר בהמה לף בגולר מסכין מחוגר מרי לכתחל' דבכה"ג מי ליכל פשטא לדרכה ור' פסל לוקחה כמוסה דקליל ובהמה בנקבה בגרייה. לוה דוק' ותרי בני דגרייה. מתקנה בין בחלוס הרי' בגרב ובין בחוגר ולפי' סכין מחוגר ומוסר ומוסר לתלה לדרס לדרס ולא מיישבין לדרס ומתוך מ"ם יתבלר לך מסנה הם"ך בכל מ"ם מ"ו ס"ו בכוכת הם"ל לאפי' בגולר בהמה לתלה לכתחל' אסיר לאפי' כשלו לדבר הלוס ליתא דאפי' דבנא. מתמה דבדיעבד דוקא מרי שיהא בהמה בגולר בכתן סכין בכותל וחדין תולה ובכוסף מבריח אבל כשבכתן הקבין בקורה תלוס ואין לבוא בהמה לתלה לכתחל' ובכל בגולר בהמה לתלה לכתחל' ובכל בגולר בהמה לתלה לכתחל' ובכל בגולר

ט א שחיטתו פסולה אע"ג שחידוד הסכין קודם גלגולו מ"מ בידי הסכין שנכנסין לתוך הקודם הכשר שחיטה טורפין הסימנים ונריפה כויה כנקב ולא הויא שחיטה וכשרפת קודם השחיטה וכקיבת הושט במשנה וכדלקמן בסי' כ"ו ס"ל: ומסתברא דכפוף אם חתך הקנה לגבדו כאוכן אלא כנגד הושט כולל כיון דפסיקת הגרגרת בריוחו וחידודו קודם גלגולו מ"מ כשחט ריוחו בהכשר קודם שריפת ריוחו וכשרה לכ"ע: ב ויש מכשירין דוקא בדיעבד וכשידע שהיה אלונכת דהשם' מודה שפיר אלא בידי הסכין ול"ל לענייה שהיה מן הכל אלא שחט בה טרפה כדלקמן ר"ס י"ח ושמעת דאפי' יש בה דהשם מורש' של סכין יונא ומתפשט בידי הס ונקרעתן ואפי' יש מ"מ אלא יגע בגדלין אע"ג הכא: ודע שהרש"ל והב"ח פסקו לאסור כסברת הראשונה ול"ל לסמוך על המכשירין בהפסד מרובה וכמשמעות דברי הטאבר: אלו הראשונים שם בסכין שהם רחוקים הרבה מן הפוך אין בהם אפילו מיקנה הסימנים לכ"ע וכך כתבו ז"ל:

י א אלא אע"ג דמשמעי עכו"ם אינם לסורין מד מישתמשו בהן וכדלקמן ר"ס קל"ט הכא מיירי שתפך בו מנים לתוכ"ם וכדאיתא בגמרא: ב אי ישן אתין בו כו' כלו' שהכשירו כדינו כדלקמן בסי' קכ"ח ע"ש: ג מפני שהוא מקלקל ואין זה הכאה שבשייה היו דמיה מרובים מלאחר שחיטה שהיתה פועדת לנ' דברים לגדל ולדות לפרישה ולאכילה רש"י: ד ואסור לשחוט בה מסוכנת ז"ל אסור ואם שחט בה כתב הרשב"א יוליך הכאה לים המלח והיא מותרת וכמה היא כדי שכר סכין לשחוט בה ומ"א הרא"ש כתב' דאין צריך דהכאה מועטת כזו שרי בדיעבד ע"כ והש"ך כתב' דכל פלפול הרא"ש אינו אלא לאסור כל הכשרה אבל מודה דהכא יוליך הכאה לים המלח כולל דכיון דלדעת הרא"ש כתב' כל הגלמים לא הוזכר היתר הולכת הכאה בלא מעורבת מכין לכו וזה לא הוזכר בטוש מקום וזה פשוט בכוכתו שתיתרו לגמרי וכמו שהכינו הטור וב"י ושאר אחרונים: והכא המחבר לקמן בסי' קכ"ב כתב' סכין של עכו"ם שחטה בה בהמה מסוכנת הרי זו אסורה וזהו לשון הרמב"ם בפ"ט מהל' ע"ז ור"ל שהבהמה כולה אסורה ואודי לטעמייהו דס"ל דליכא תקנת' דהולכת הכאה אלא דוקא ע"י מעורבת ואם אתך בו בשר נאסר לקמן בסי' קמ"ב והא דפריך נגמ' ותיפוק לי' דמשום מסוכנות דאיסורא אתיא לא אפי' דהיכי מוקר לשחוט בה דמשמע ואפי' לכתפי' כהי דמשום איסור הכאת עכו"ם ליכא עשום דהי מקלקל מ"מ הא ליכא איסור מסוכנות וכן פי' רש"י והו"ל לאיתר סכין של עכו"ם שחטה בה הבהמה מועטת ומשני שפיר ודלא כהרא"ש ע"ש: ה סכין של עכו"ם וכו' משמ' דאיירי בסתם סכין ואע"ג דק"ל סתם כלים ע"ג אינ' כני יומן ומקונקין יפה בסכין לא אמרי' הכי שלא דסת' סכין יש שמכוני' על פניו ואוסר אפי' אינו ב"י אפי' אמה שלא בסין אינו כשנס מע"ל כדלקמן בסי' קכ"ב ע"ש: וכן העליתי בדעת המחבר לקמן בסי' כ"ד ס"ק כ"ה ע"ש: אבל אם הסכין מקונקן יפה אע"פי שהוא ב"י ק"ל כהרשב"א שאין כמגבוש בי"ה שלא להכלים אבל לא להפליט מה שבלוע בסכין והכי מוכח מדברי בפ"ה דף ט"ו ו"ו ובחדושי דאולין דף י"ב ע"ב וכ"כ הב"ח בדעת הרשב"א שאם הסכין נקי אפילו ב"י מותר וכן מיקר ודלא כהש"ך: ו שאין בה פגימות מי' דאם יש בה פגימות אפילו לדברי המחבר לקמן בס"ס קכ"א פסק המחבר דהשפוד מהני בסכין אפילו לתוך בו רותח ב"ש לשחוט בו אלא בקטנה בדיעבד בשוגג אלא אם כן בדיעבד מהני לאחר אפילו דבר מריף מ"מ הכא לא שריגין לכתפי' משום דבי"ה רותח ומ"ב קי"ל בי"ה ריחא ואם מגעיל לתוך בו בשוגג לכתפי' ואפי' לתוך בו רותח מהני הגעלה וכמ"ש לקמן בס"ס קכ"ח ע"ש: והו מה שנר בדעת המחבר: ואין זה מתחר לדינא דכיון דשמעת דוי משום שמנונית שע"פ הסכין כל שכתבת הסכין יפה אלא כעיבה ובלא השפוד מהני בדיעבד שהרי אין כח בשום בי"ה להפליט מהסכין וכ"ת מ"ב לאיה הפריכו כעיבה בסכין של עכו"ם לתוך בו נוכן תיסני ליה בהדאה אין זו קושיא דכיון דאיכא דוקא דהכינה לכתפלה מיהא מצרכינן כעיבה וזו היא סוגיא דס"מ עכו"ם אבל בדיעבד מהכינו אחרת הוסיף כל שמנונית שע"פ הסכין ודאיה מקורה של אפי' ע"ג דאית' בס' אין מעמידין דאסיר משום דחורפיה מקלקל ליה לשבח הא לאו הכי הוה מרי אע"ג דסתם מכונים אומם נושאים מכיהם אלא שאקנים אותם יפה וכן מבואר בפירושי הרשב"א דקולין דף ט' בשם רבו ה"ר יונה ואשמה סגם דעת המחבר כן אלא דנקט כעיבה ולא נקט רבותא טפי אפי' הדאה לאשמועינן דאפי' כעיבה לא מהני אלא בדיעבד ואם"כ דאפי' הדאה מהני בדיעבד ובלא משום הכשר דקאמר איינו אפי' הדאה יש דוקא מהני ולא בכיר מהני וכמ"ש הרב בב' לקמן בס"ס קכ"ח: ח ודע דכעיבה יש דוקא מהני ולא בכיר מהני וכמ"ש הרב בב' לקמן בס"ס קכ"ח: ח ודע דכעיבה יש מהני אפי' מעמוד דבי"ה רותח ב"ש לכתפי' ואפי' לא שמע בו דיק מעם מ' אסור לתוך בו אם"כ רותח ע"י הדת' וכ"כ ז"ל: יב אסור לתוך בו רותח ובדיעבד אם אתך בו רותח לא פי' המחבר מה דינו וכן לא ביאר הכשר הסכין לתוך בו רותח ודעת הרמב"ם בס"ס מהל' מ"א דהסכין שנשחט בה קיל שפי מסכין של נכרי' משום דהתם הוא בלוש ע"י רותח נשוב משמ"כ הכא ולגיכך פסק בדין סכין זה דגעיב' בקרקע קשה ע"ם כני לכתפי' אפי' לתוך בו רותח ובדיעבד אם אתך בו רותח מותר אפי' בלא כעיבה: ומור"ם שכתב דבהגעלה ע"י שירוי סני לי' אפי' לאכול בו רותח שנשחט בהכשר בדעת הרמב"ם דכיון דמהני כעיבה כל מכן הגעלה ע"י שירוי: ואלא מנייהו נקטו: וה"ה לדיעה דבהגעלה ע"י שירוי סני לי' אפי' לאכול בו רותח שנשחט בהכשר לבתפי' אבל בדיעבד לתר הדאה היטב מותר אין זה מחוור דולאי מאן דמפרש הגעלה אלא סני ליה דמהני כעיבה אע"ב מטוש שהסכין בלוש מדם: ואם כן אם אתך בו רותח אף בדיעבד אסור וכן מתבאר מדברי הרשב"א בשאלה סנים דף י"ב ע"ב ע"ש: נם מ"ש שוב בס לדעת הרשב"א דכתב שאסור לאתוך בו רותח משום שבלע ומוזר ופולט מ"מ לא בלע יותר מכ"ק להא אפילו בסכין ס"ג שמנונית שוטה של סכין ושמש בה סני בקליפה אף להרשב"א ע"ב אינו כגון לדעת הרב ז"ל דסכין ס"ג ליכא אלא קצת טיפה ע"פ הסכין ולגיכך אינו בלוע אלא כ"ק ודאיה לסיכה דשמהו מבדי לה וסני בקליפה כדאיתא בס' כ"ב אבל סכין מבולע ע"י מוש כי"ה שמנונית ודם מהוא בשין נרחה מבולע הרבה ואחר כולו ומיהו בקילוסין דמולין דיש דף י' לאדה מיהיא סגנר כמו שכתב הש"ך לדעתו דאף שיש להכלים אינו מבלוע שא כ"ק ונלעבין דינא לא קי"ל כתנים דסרמב"ם שמתי' בכעיב' מהרשב"א בשמירת הכיה דף י"ח הכיא בשם הש"ל והרמ"ן וכן דעתו ז"ל שריך הגעלה מפני מפוזר ומולם ואין מסח דהגעלה כדינו קאמר דהיינו בכלי ראשון ולא מהני ליה שירוי לאחלה כדברי הגה"מ ובדיעבד מבדרכון כ"ק ומסכין מהסיה מיהיא דהרשב"א סתיבא אלא כדי קליפה ונם שירוי מהני בדיעבד לפי שמליט כ"ק וכן פסקו מהרש"ל ואח"ה ומאחר אחרונים וכן עיקר: יד ומעתר לאתוך בו ואפילו שחט בו הרבה פעמי' מותר לאתוך בו נוכן ע"י הדאה ול"ל לסכין ס"ג וסכין רש"ל לשפוט ו' טרפות תליר דנרך כעיבה דהתם הליסור קוי מטוש שמנונית שבדבר ומסתבר בסכין ולגיכך בסכין ולגיכך מרוב מריק ואינו נבלע כ"כ בסכין ולגיכך סני ליה בהדאה וכ"כ ז"ל: טו לאתוך בו נוכן כו' ואפילו דברים מריפים כגון נמנו וכיוצא בו וכן מבואר בדברי הרשב"א בשאלה ע"ס: טז יש' בהדאה רוצה לומר הדאה היטב ולא סני בקינוח בשלמא כדלקמן מטוש דהתם איכא שמנונית בטרידי סימנים לפלוט דם וכן דעת הרמב"ן והרשב"א בחשמרת הכיה דף ע"ב ע"ב וכתב"ם הש"ך אבל דעת הרמב"ם בפ"ו דסני ליה בקנוח בשלמא מיין מם: יז פני ליה בהגעלה כו' אין לסקל בוח לכתפלה אלא דוקא בדיעבד וכתב"ם בס"ק י"ג עיין מם:

ט השוחט בסכין מלובן ובו סעיף אחד

א אם שחט בסכין מלובנת שחיטתו פסולה. ויש מכשירין (אם יגע שהיא מלובנת אלא כזהר אלא כנגד בגדים) (נ"י):

י יתר דיני סכין ובוג' פעמים

א סכין של משמשי עכו"ם חדש או ישן שאין בו משום גיעולי עכו"ם מותר לשחוט בו בהמה בראה מפני שהוא מקלקל ואסור לשחוט בה מסוכנת מפני שהוא מחקן סכין של גוים שהשחיזה בריחים שלה או אם היתה יפה שאין בה פגימות וגעצה בקרקע קשה עשר פעמים ואח"כ שחט בה מותר ואם שחט בה בלא שום הכשר מדיח בי"ח ואם קלף הרי זה משובח (ומל כן יש לקלפו) (רוב הפוסקים) (נ"ה) ובחקוקים הדקק אין לו סכין אפר מותר לשחוט בו כה"ג לכתפלה אבל לא יעשוט ר"מ לקנות אח"כ (טור בשם הראש): ב סכין ששחט בה כשרה אע"פי שהוא מלוכלך בדם מותר לשחוט בו פעם אחרת אבל אסור לחתוך בו רותח ומותר לחתוך בו צונן על ידי הרחה שיריחנו תחלה: (הנ"ה) ואם רוצה להגעילו לאכול בו רותח סני ליה בהגעלה ע"י שירוי אע"ג אינו ב"ח (אחוק כלל כ"ב בש מהר"ם): ג סכין ששחט בו מריפה אסור לשחוט בו ער שיריחנו בצונן או יקנחנו בדבר קשה ונוהגין עתה לקנחו יפה בשער הבהמה בין

ל"ב ע"ב כל פלפול הראש הכא אינו אלא אם דוק"ם ע"פ תעמוכת לגמרי אם לאוסרו כולו לגמרי אבל הולכת הכאה בלא תעמוכת מכין לכו וזה לא הוזכר בטוש מקום וזה פשוט בכוכתו שתיתרו לגמרי וכמו שהכינו הטור וב"י ושאר אחרונים: והכא המחבר לקמן בס"ס קכ"ב כתב' סכין של עכו"ם שחטה בה בהמה מסוכנת הרי זו אסורה וזהו לשון הרמב"ם בפ"ט מהל' ע"ז ור"ל שהבהמה כולה אסורה ואודי לטעמייהו דס"ל דליכא תקנת' דהולכת הכאה אלא דוקא ע"י תעמוכת ואם אתך בו בשר נאסר לקמן בסי' קמ"ב והא דפריך נגמ' ותיפוק לי' דמשום שמנונית דאיסורא אתיא לא אפי' דהיכי מוקר לשחוט בה דמשמע ואפי' לכתפי' כהי דמשום איסור הכאת עכו"ם ליכא עשום דהי מקלקל מ"מ הא ליכא איסור שמנונית וכן פי' רש"י והו"ל לאיתר סכין של עכו"ם שחטה בה הבהמה מועטת ומשני שפיר ודלא כהרא"ש ע"ש: ה סכין של עכו"ם וכו' משמ' דאיירי בסתם סכין ואע"ג דק"ל סתם כלים ע"ג אינ' כני יומן ומקונקין יפה בסכין לא אמרי' הכי שלא דסת' סכין יש שמכוני' על פניו ואוסר אפי' אינו ב"י אפי' אמה שלא בסין אינו כשנס מע"ל כדלקמן בסי' קכ"ב ע"ש: וכן העליתי בדעת המחבר לקמן בסי' כ"ד ס"ק כ"ה ע"ש: אבל אם הסכין מקונקן יפה אע"פי שהוא ב"י ק"ל כהרשב"א שאין כמגבוש בי"ה שלא להכלים אבל לא להפליט מה שבלוע בסכין והכי מוכח מדברי בפ"ה דף ט"ו ו"ו ובחדושי דאולין דף י"ב ע"ב וכ"כ הב"ח בדעת הרשב"א שאם הסכין נקי אפילו ב"י מותר וכן מיקר ודלא כהש"ך: ו שאין בה פגימות מי' דאם יש בה פגימות דהיינו נוטות לא מהני כעיבה וכדלקמן ס"ס קכ"ח: ז ואע"ב שהוא בה מותר לקמן בס"ס קכ"א פסק המחבר דהשפוד מהני בסכין אפילו לתוך בו רותח ב"ש לשחוט בו אלא בקטנה בדיעבד בשוגג אלא אם כן בדיעבד מהני לאחר אפילו דבר מריף מ"מ הכא לא שריגין לכתפי' משום דבי"ה רותח ומ"ב קי"ל בי"ה ריחא ואם מגעיל לתוך בו בשוגג לכתפי' ואפי' לתוך בו רותח מהני הגעלה וכמ"ש לקמן בס"ס קכ"ח ע"ש: והו מה שנר בדעת המחבר: ואין זה מתחר לדינא דכיון דשמעת דוי משום שמנונית שע"פ הסכין כל שכתבת הסכין יפה אלא כעיבה ובלא השפוד מהני בדיעבד שהרי אין כח בשום בי"ה להפליט מהסכין וכ"ת מ"ב לאיה הפריכו כעיבה בסכין של עכו"ם לתוך בו נוכן תיסני ליה בהדאה אין זו קושיא דכיון דאיכא דוקא דהכינה לכתפלה איכא מצרכינן כעיבה וזו היא סוגיא דס"מ עכו"ם אבל בדיעבד מהכינו אחרת הוסיף כל שמנונית שע"פ הסכין ודאיה מקורה של אפי' ע"ג דאית' בס' אין מעמידין דאסיר משום דחורפיה מקלקל ליה לשבח הא לאו הכי הוה מרי אע"ג דסתם מכונים אומם נושאים מכיהם אלא שאקנים אותם יפה וכן מבואר בפירושי הרשב"א דקולין דף ט' בשם רבו ה"ר יונה ואשמה הא לאו הכי הוה מרי אע"ג דסתם מכונים אומם נושאים מכיהם אלא שאקנים אותם יפה וכן מבואר בפירושי הרשב"א דקולין דף ט' בשם רבו ה"ר יונה ואשמה סגם דעת המחבר כן אלא דנקט כעיבה ולא נקט רבותא טפי אפי' הדאה לאשמועינן דאפי' כעיבה לא מהני אלא בדיעבד ואם"כ דאפי' הדאה מהני בדיעבד וכתב"ם הש"ך בס"ק י"ג עיין מם:

[illegible]

טו שלא לשחוט בהמה עד יום שמיני ללידתה:

ובו ג׳ סעיפים:

א אפרוח כל זמן שלא יצא לאויר העולם [g] אסור ולאחר שיצא לאויר העולם [h] מותר מיד: ב בהמה שילדה אם ידוע שכלו לו חדשיו דהיינו ט׳ חדשים לגבה וה׳ לרקה מותר מיד ביום שנולד [i] ולא חיישינן שמא נתרסקו (פי׳ כתפיו וכתיפו) איבריו מחבלי הלידה. ואם אין ידוע שכלו לו חדשיו אסור. משום כפק נפל

[g] עיר

[illegible]

טו שלא לשחוט בהמה עד יום שמיני ללידתה:

ובו ג׳ סעיפים:

א אפרוח כל זמן שלא יצא לאויר העולם [g] אסור ולאחר שיצא לאויר העולם [h] מותר מיד: ב בהמה שילדה אם ידוע שכלו לו חדשיו דהיינו ט׳ חדשים לגבה וה׳ לרקה מותר ביום שנולד [i] ולא חיישינן שמא נתרסקו (פי׳ כתפיו וכתיפו) איבריו מחבלי הלידה. ואם אין ידוע שכלו לו חדשיו אסור. משום כפק נפל

[g] עיר

עד תחלת ליל שמיני: ג אין סוככין על ע"כום בגדיים קטנים תקחים ממני ואומר שהם בני ח' ימים:

טז דין אותו ואת בנו · ובו יב סעיפים:

א אסור לשחוט אותו ואת בנו ביום אחד לא שנא האם ואחר כך הבן או הבת לא שנא הבן או הבת ואחר כך האם: ב איסור אותו ואת בנו נוהג בנקבות שזה בנה וזאי · ואם נודע וראי שזה הוא אביו אין שוחטין שניהם ביום אחד · ואם שהם אינו לוקה שהדבר ספק אם נוהג בזכרי' או אינו נוהג: ג עבר ושחט אותו ואת בנו ביום אחד מותר לאכלם · ויש מי שאוסר (בן ביום לאכול לאקרין) (הרא"ש והר"ן): ד יום אחר האמור באותו ואת בנו היום הולך אחר הלילה · כיצד הרי ששחט ראשון בתחלת ליל ד' לא ישחוט השני עד תחלת ליל ה' ואם שחט הראשון בסוף יום ד' קורם בין השמשות שוחט השני בתחלת ליל ה' ואם שחט הא' בין השמשות של ליל ה' לא ישחוט הב' עד לילי' ואם שחט ביום ה' אינו לוקה: ה אם הוא כרוך אחריה חזקה שהיא אמו (אבל אין ספק אין מוסיפין) (טור): ו הלוקח בהמה אינו חושש שמא נשחטה אמה או בנה היום אבל על המוכר לחזיר הלוקח ולהודיעו אם שחט האם או הבן היום · או אם מכרה לאחר לשחטה היום · ואם הוא באחר מן ד' זמנים שדרך שכל מי שקונה בהמה ששוחטה מיד והם ערב פסח וערב עצרת וערב ראש השנה · וערב יום טוב האחרון של חג · צריך להודיעו שמכר היום האם או הבת · ואם לא הודיעו שוחט ואינו חושש בין קנה מישראל בין קנה מעכו"ם · ואם נודע לו אחר כך שנשחטה אמה או בתה היום הוי מקח טעות · ודווקא שמוכר שניהם ביום אחד אבל אם מכר האם או הבת ביום שלפניו אין צריך להודיעו ואם מכר הא' לחתן והשני לכלה אפילו אם מוכר בשני ימים צריך להודיעו שוראי שניהם שוחטין ביום אחד · שנים שלקחו אותו ואת בנו ביום אחד הלוקח תחלה ישחוט ולא השני · במה דברים אמורים כשלקחום שניהם מאדם אחד שמיר בשמכר לראשון לא היה יכול לשחוט את שנשאר בידו שהלוקח לקח על מנת לשחוט מיד (ולכן נם הלוקח ממנו אסור לשחוט אלא יכול לעכור לו רק וכות מכירו) (טור) אבל אם לקחום משנים שניהם שוים · ובל מי שישחוט תחלה

יג זרין

כתבתיו בביאורי לא"ח דפי' מנ"ל עיין מ"ש סס בס"ל: ד עד תפלת ליל ה' כתב הב"ו"ל כתוב בא"ח בשם קצת גאונים אלא לתרי בן ה' ימים אלא לקרבן אבל לאכילה אפילו בן יומו מותר ולדין בן דעת הסוסקים ע"כ ואם כונת הקצת גאונים היא כמו שהבין הרב ז"ל דלא כתבם מחבר לחוי דאסייבהו מלי דאתרינן בפ' כ"ם מדאסר רמיכא מסוסר ומן לנבוה מכלל דלהדיום מרי אלא דלהדיום אפי' בן יומו מותר ולית דהיינו בדקים לן שכלו לו שדמי דאע"פי דאסיר לנבוה להדיום מרי אבל בדלא קים לן בשיטת דאסיר מסוס ספק אבל אף להדיום כמבואר בפ' ר"א דמילה ח"ל סכוכת הקצת גאונים היא להתיר להדיום אפילו בי' דוקא בדקים לן שכלו לו שדמי והכסכתם הסוסקים ודלא כמו שהבין הב"י: ה אין סוככין כו' עיין מ"ש נקמן בסי' ס"ס ס"ק ל"ט ע"ש · כתב הר"יקס שמעתי מפי גדולי' שכל שנולדו מיניה בידוע שעברו עליהם ז' ימים אלמים ע"כ ונם אני שמעתי כן ושוב שמעתי לבדיק בקרנים שכל שאינם רכים עדין מיכול לעמוד בשם הנפורן אלא שהם קשים ומחודדים בידוע שעברו עליהם ז' ימים אלמים ולמעשה צריך לבדוק בשיניים ובקרנים אם נדלו והשיגים וקרנים קשים ומחודדים סמכינן עליהם להתירם · הא לאו הכי אין לאוי להתירם כלל: עכלן ידענין בהנעשה ... נתנו ... בדרך ... בשלמתיו ... ...

מ כל הרוצה להחמיר על עצמו ברבר זה ה"ז משובח:

יח דין בדיקת הסכין ופגימותיו. ובו כ' סעיפים

א השוחט בסכין ברוקה ונמצא פגומה (ל אפילו מן הכל) (ד"מ) הרי זה נבלה אפילו נגע בעצם הסדקת אין תולין שנפגם בו אחר שחיטה אלא חיישינן שמא בעור נפגם ונמצא שוחט בסכין פגומה ואפילו בעוף: ב שיעור הפגימה כל שהוא ובלבד שתאגור בה כל שהוא אפי' חוט השערה: ג צריך לברוק הסכין קודם שחיטה ואם לא ברק לא ישחוט ואם עבר ולא ברקו ומצאו יפה שחיטתו כשרה: ד סכין שתברק בהולכה ולא תרגיש שיש בה פגם וכשתחזיר אותה בהובאה תרגיש שיש בה פגם וזו היא הנקראת מסוכסכת. אם שחט בה דרך הולכה ולא הביא שחיטתו כשרה ואם הביא שחיטתו פסולה והני מילי כשהרגיש בה קודם שחיט אבל אם מצא סכינו יפה קודם שחיטה ואחר שחיטה מצא בה פגים מסוכסכת ואמר בריא לי שלא עשיתי אלא הולכה לבר שחיטתו פסולה: (סנה) ויש מקומות דכל מסוכסכת אסורה מד דקיימא לריסא דסכינא מקמ אם סמא בטולא ולפיסא דסכינא מקמ אם סמא בטולא (הלכות שחיטות ישנים) ולפי טעין על ויש. אלו אמו בקיאין היכן מקדי ריסא דסכינא יש לסתריך הכל (ל"מ נס הנ"ה בשחיטה דהה אל אל ויבין) ומהר"ין וכן משמע בערוכי) וכני נסון: ה סכין שיש בה פגימות הרבה אפילו כלן מסוכסכות אפילו שחט בה בריעבד פסולה דמתוך שפגימותיה מרובות חיישינן שמא השיב ידו מעט ולא הרגיש: ו סכין חדה שהושחזה והרי אינה חלקה אלא מגעתה כמגע ראש השבולת שהוא חדה שהושחזה מסתבך באצבע הואיל ואין בה פגם שוחטין בה: (סנ"ה) ואין אמו בוסנים לשמוש בו לפי טעין אמו בקיאין בדבר (אגור) ז סכין שפיה חלק ואינה חדה הואיל ואין בה פגם שוחטין בה ואף על פי שהוליך והביא בה כל היום עד ששחט שחיטתו כשרה: (וס"ל סימן כ"ג דבהמה כה"ג לשמשים מרפה) ח סכין ● ● שהיא מלוכלכין בדם כשרה ושמא לפי שמוסק כשהוא מלוכלך דזיכוך קל מדר"ג ומדיק מדרבנן ומ"כ לדין דק"ל כרבנן דברכות יד מפני כ"ם זיכוך ולישא דהא הסיר שמייא אמרי לה מדקתני ומ"ל מד שמפרכם ביד לו כרגל ומדקתני מד שייבו לתר דלא מהני זיכוך דקיל אלא מרכוס יד דמדיק מיכיה וידוע שהלכה כבמיס וכבר מפסו מלעיל: ח כל הרוצה להחמיר לבדוק מדע מסידות ליבא ווהו בנסמע יפר' אבל בנסמע נוי אף מדע מסידות הוי שלא להמירה ולישורה ליבא ומיהו כתבנו בשם מ"ו דמסוכסכת דנוי לא מתבטרא מד דקיימא בכרעא מעילא ולא אלא אלא בדקה ומלא קומתה בנסה ע"כ ונס זה לאינו מעיקר הדין: יח א אפילו מן הכל אין בכלל זה ריסומי סכין שמוטין לאומני וכ"ש ע"ם לפיל נס ע"ם ע"ם: ב הרי זה נבלה פי' ספק נבלה ובדפיים דהוי מסטא בטלא ולפיכך כתב המחבר לקמן בסי' כ"ם סעי' ד' דבכה"ג מכשר בלא בדק וע"ם: ג אלא מייסינן כו' מסוס דבשמה בפיים בפוקת ליסור מומדת מד מיודע לך במה בשמשה וכיון שבולד בה ספק לא בת בדר מבשמשה בראוי: ד ואפילו בפוף שפורו דך ובנע ג"כ בטלם המפרקת אף"ה מייסינן שמא בעור אינם וכ"כ הב"ם והם"ן ובדור הוא: ה מיעוד הפגימה כל שהוא פי' אם נמצא פגימה כל שהו פסולה אבל לכתחילה מ"ל בדיקה אלא אמיסי מ"ל ואמופרא כלבקין בם"ם מסוס אלא מייסינן לפגימ' כל שהו וכ"כ מהרש"ל פ"ק דחולין ולא בהב"מ מסמס לחקל לאינה בטרפת בפגימ' אם שהו בכדי מבירא בטרן ע"כ ומלילה לנו לחקל כן ס"ל ואמי מעמ עליהם לכיון דק"ל דפגימה כל שהו פסולה פטישא ופטיעא דהו"ל לאמרוכי בדיקה כתקנה באופן מיהה כדבשמ אמי פגימ' קטנה ומ"ם לייסב זה לכתחילה כמי בבדיקת אמופרא מסוס אלא מייסינן לפגימה כל שהו הוי מילי דכדי מאין לסם מעמ אמלי לא מייסינן לפגימ' כל שהו אמנם אמי מייסב הכל כם"ל: דע דבפגימה בטרן יש בו ב' פירושים הא' ר"ל שהטרפה מנור בפגימה אלמון אבדה בקציר מבלסמת ואינרת הבטרן לעוכה לו אלמון מנור ואינור: והפי' הטבי הוא יותר לשוטרא מר"ל הרבמת הבטרן וכל פגימה מרגיש בו הבטרן מקרי פגימה בטרן ופי' הראמון הביאו רש"י והרמב"ן והרשב"א והר"ן ועל פי פי' זה לבנו מהרי"ף אלא מזכיר פגימת בטרן והרמב"ן והרשב"א והר"ן ועל פי פי' זה לבנו מהרי"ף אלא מזכיר פגימת בטרן בהלכות שחיטה דסכין בכל שהו ואין נוהג מסוס דם"ל דפגימה מסוס דבשמ אמי פגימה בטרן וכמו שהבינו אחרונים אלא מסוס שהבטרן מרגיש אפילו פגימה קטנה בכל שהו ולכן אמרו מרגיש בו הבטרן אמי פגימה בטרן ופי' הראמון הביאו רש"י והרמב"ן והרשב"א והר"ן ועל פי פי' זה לבנו מהרי"ף אלא מזכיר פגימת בטרן ומ"ם בפירוש הטיעם בטרן לפי שכתב דכיון שהיא בטרן אמי פגימה בטרן בכל מקום אמי פגימה בטרן אלא מזכיר מהרי"ף אלא מזכיר פגימת

ויין נס"ם נקרין נסי' כ"נ ס"ק י"ל כי סס כתבאר בכל מל נכון: יב שהיא
עולה ויורדת כו' ולפי' ב' מ' עולה ויורדת כמר לשמוש לבמקלס ולי מ"מ מ"ב'
קוים מ"כ לף בלמד ונקיימת בלמעת דסכיב' מורמת דסכיב' מקלים ומעולה ויורד
קורא ועוד דנמצמ' מכמרינן ליה לחילו בסכין קטן מעוליך ומכיא ולנ"ל כהנ"ל
מ"מ כ' עולה ויורד בלא מעם וכבר תפסו מלינו ו"ל: יד מעוליכה ומכיאה
כו' מיין מ"ם כס"ק ו' כתבו קצת לחרוני ו"ל כי כיכי דמנרכינן בריקה לכיכר
כנד הנשב ולמעומת כנד הקנה לכיכן מלין לנו מרגישין גם הנשם והקנה לא
ירגישו בפנים גם הכנוק ילמלמנו כמעם דוק כמו מסכיכין סס מלנלמי בעיי
הנכמה לע"פי מהכפורן מרגיש יותר מפנומה כלי רוק: פעם מרמב"ם נמשמרת
הכיש לף ו' כמס מרמב"ם דיש לרמון הסכין קודם בריקה והמיר כי פעם לחמת
בדק סכין לחר מסיסה ונמלמת יפה ולמ"כ מכמך לוחה בעים ובדקה ונמלמת
פנומה ופקה ולחר וכי המים פגמין. וקור ולחר מהרם פעמים בקרם בתוך
הפגיסה ס"כ: טו סכין מיס לו כ' פיות כו' וכדמיבר לס מסם בנד לחר
היסה לע"פי מהכלל הלמ' פגום מסיסמו כמרם מידי דהוה לסכין מהכלה לחר מגל
ונדה מב' יפה וכלמיל בסי' ו' ונ"ל לנוסם כמנל קניר דרך הלכיכה דמסיסמו
מסולם בדיעבד מנוס דנ נרינן הולכה לסו לוכלה כלמרים רס"י בעמיתין כס"ק
דמולין דף י"ם ונבון לסם דף ט"ו ע"ב דמלמי מסם דהוי מידי דמכיח להולך
ולסכיה ולסכי נזרו לף בדיעבד לכל מל ל' יפה לסו מל לחר פגום לא נזרו
בדיעבד ומיהו קנס מדין סכין מיס לו פגימו דמנמע ולמי בדיעבד כמר לפי'
לא כרך מעלים מל הפגיעה וכ"כ הסנה לעיל בסי' ו' וכיון דנזרינן לף בדיעבד
הולכה לסו הולכה כ"מ לי לילכא פגיעה בהולכה נופה לחים לן למנוד ולאסור
הרלמנוכים מכמסמו קודם מיבדיק כמוס וכן הוכיח מהרי"ל מהמוקמי' מוסין כוה לכמס מ"מ מסמעת לחריכה לחוכיר
לנוקמים מיבדקו הסכין בין מסיסה לפסיסה מנוס כל מסמים מנוס לחכר מחנון יסר כ"ל ומ"ל ומ"ל לחיר
דמנמע מנרינ לחוכי' מידי לימור ולין כלן לנא עכה פוכה לי"ל מנרינ מנוס לחכר מחנון ומכר ונעכה כן נלא כרכות
נכמלא לפ"כ הסכין פגום לי מקרי מוים כיים כ"ל: יט מנוכר כמ"מ סי' ס"ו לס יגוור ס' בייס כס"ל: יט כריך לחוכיר כו' הרמ"ה כס כ"ה דף ו'
מלון כוה וכתב דבריקה סכין לחר מסיס לא כריך כלל ולריכו כמוכה ע"ם. ול"כ מוד לריס לכרכי מחמלי לחיכה כל' הסמנמ לר' בר מקליבה
ומסקה כה עוכה בכלי לפיס דמוקם לוחר מסיס מקסם לחר הגירה ונוכרו ולפ"ה הוה קסמיס כה לכמלה מנמע מסמיקה הרין לא כריך כדיק לחר מסיס' ומ"מ יש
לדמות דמלי הסם בלא פני בלמו כסי ולריכה לחוי לחמיר: כ לחי מסם כו הרכה ולא מרגין דמנמע לחיה מסם דמפרקת כנגב וכפנס לו מפוך מסמם
הרכה בסמוע כפנס: כא ולם כנגב בפרקת מל לחר ונלכר הפכנים לכמיר מנוס לכמוכרם מרגין דמנס בכנגים' לחוד לכל לא' לחלה:
כב מסיסמו כמרם המכר כמנס לחר מנוכה הרמ"ם ולין מסקו מקלי בעיכי וכמו מלכר נס"ל: ו"ל הסלה בכלל כ' לס נלכר הסכין לחר הסיסה
קודם בדיקה כתב ראב"ן דלמי' לס נמלמת פגום לח"כ כמרם הולכל ולא היכר לחמר יפה. והלי כמנלמת פגום ומ"מ מנמע ולמו לחמתי' לכל רבי מ"מ
כתב לימור ומיכי מבדיכן והמיב הרב ו"ל לס בדק הסכין קודם הסיסה ונלכר הסכין הרי כתבריר יפה מסמט בסכין מלין כו פגם דלוקמי' לסכין לחוקמי' ולמ' לא
לימנים ווה היה מסמו של ראב"ן דקומרה יתירה לנלות בעור לימנים הילכך היכא דידע בודלי מלא מיבר מנמות ולין דרך לבדות הסכין מל מנס המפרקת מלינן
לעומרה ולמ' בעור לימני לכל היכא דנלכר הסכין ומסקה לן לס מיבר כה מנמות ונמוסף עוד מסקה לחרת מריכן לה מכ"ל הכה מסמוכה מכה מוכה לחרים
מסמס ראב"ן להמיר לס נמלמת פגום לחר מנלכרה ריינו מסום דמסמע מנמ בעור כמנמ' מוי מסמע רקוק' וקומר' יתירה ולין לנסמיר בה לא"כ נמנע נולמי מלא
לילכא לנסמוקי ולמנמי מסמע לכל היכא דלילכא לנסמוקי לס מיבר כה מנמות לו לא כהל לא מסמרין ומלי דלמרינן בנמ' ומלכת' כוניה דרב מסמל כמסיבר כה מנס ר"ל לילכא מסמיבר
כה מנמות הרי בפוסף עוד מסקה לחרת מלכר מסמר מנמ לא מיבר כה מנס ולמקוקי מיבא מלא מיבר כה מנמות ומוסף עוד מסקה לחרת ר"ל דכין דמסקה לן מלמיבר
כה"ק דקולין ו"ל ומלכתא כוניה דרב מסמל כמסיבר כה מנמות וכן לס כפלה הסכין בקודם מל נבי קרקע קסה ע"כ: הדבר ברור מלף מלא כודע מכפלה בקודם מלא
דמסמק' לן מוך כפלה יש לחקל כי היכי דמקילינן בסמק מיבר כה מנמות ומס מדקדקין הלחרוני מדכתב לס כפלה הסכין כו' מסמע דמסמיקה לא מלינן לומר מכפלה
מל מודה לינו דקדוק הרמ"ם בפסקיו לא כתיב לכן דיכא דסמק מלא לנלר לנו דכפלה מל נבי קרקע דינו כמיבר כה מנמות וכיון מכיאר לנו בתוכ' דמיבר כה
מנמות לא דוקא כולי מלא מלינו בסמק מיבר כה מנמות לכפלה הסכין מל נבי קרקע דלא מלינן לומר מכפלה מל מודה לינו דקדוק הרמ"ם בפסקיו ולין כוה מוס קוסי כלל ומעמה יש לעמוה מל המכר מכלן כמנמ' מל המוס סמקה דמיבר כה מנמות מלינן לקולא ולקמן
בסיכון ס"ו כתב ודוק מרלינוכ מכפלה מל מודה לכל מסמיקה לין מולין לומר מכפלה מל מודה עד כלן מלמ' כסמיקה דמיבר כה מנמות מקמרינן ומרמל ומלר
לחרוכים כמסכן נס כן לחר מעכר ומסקוס לנסי דיכים מלו ונכר הגיע מליכס הרב בעל ביח מדס וכתב מנגנה היא מיכלה מלפני הסליפים. והמ"ל ומס"ו הסכיעו
מס הסליפים ומכרינו כמוסה ולין הכרעמס כלוס. מעה מכתב הס"ל כס"ק כ"ד ו"ל לכל מסמיק' לין מולין לומר מכפלה מל מודה ריינו מעמ מנוס לחוי
מסמ מסמקה לליסור: מדלא דמעמ לא כפלה מל מודה ומס מעמ לומר כפלה מל מודה מעמ לא כפנמה בקרקע דקרקע ליכו ולמי פונמע. ולא דמי לילכא
דנלכר הסכין ולחר כך נמלא פגום דכמר הסמס ליכא מלא מדא מסמיקה דמעמ מנר כה מנמות עד כלן. וליתא דגם בנלכר מכין היכא מלי מסמיקי' דגם מכירת
מנמות ולמי כונמע וכמו מכתב הרמ"ל בסמרת הנית דף ה' מין מס. גם מ"מ עוד ו"ל ומוד דכלן הולכל והסכין לפנינו ומדיך בדיקה. מס כן לא
יגע מנוס בקוקת היכר. אבל מסס כיון מנלכר יגע בקוקת היכר. ומל כרכך מדיך לפלק כן. מהרי הרמ"ם בתשובה מסמ כלמיל. ובמסקיו כתב כמו
מכתב מנר כלן מכ"ל. הנה מס מסילק כין יגע בהיכר מלא יגע לינו מקוקר בסמנו ומס נכך מינא בהיכר. כיון מנמלא לא"כ כנומה מרי כמבריר מלא יגע
בהיכר מלא לליסור. וגם לף מל מי מסמוקל לינו מעם ומ"ם. מבל מקוס בתשובת הרמ"ם לא הוזכר לינו מומ. מלא כתב מסמנו מל ראב"ן מנוס מלא בולמי מלא
מיכר בה מנמות ומתכבין לעיל. ומ"ם מוד דע"כ לפלק כן כו' כנר מתכר ביטול דבר זה מלין דבריו מנפסקים סומרים לא"ם בתשובה. אלא מסיקר
בדבריהם' לעיל. וגם דברי הע"ו לינם מקוקרים ס"ם. בלומן מלבת' המכר ומלר לחרוכים לא כיונו יפה מסה מסמקו מב' דינים. ויפה כתב מב"מ דמגנו

יג שהיא עולה ויורדת כנחש ואין בה פגם שוחטין בה לכתחלה:
ט בריקת הסכין צריכה אבשרא ואטופרא ואתלת רוחתא. דהיינו
יל שמוליכה ומביאה על בשר אצבעו. ואחר כך מוליכה ומביאה על
צפרנו משלש רוחותיה שהם פיה ושני צדדיה כדי שלא יהיה בה פגם כלל
ויבדוק לאט ובכמנת הלב שלא יפנה לבו לדברים אחרים וצריך לשנות
הצפורן אחר קצת בריקתה שמא נפגם הצפורן בחודו של סכין ואולייש
"פגימה בצדדין שלא ירגיש בה לפי שעובר בתוך פגימת הצפורן: (הנ"ם)
ולא יבדוק מי נדלי הסכין ביום אלא כל אחד בפני עצמו: (מהר"יו): י סכין
שיש לו פגימה אסור לשחוט בו אפילו אם מכוין לשחוט שלא כנגד
הפגימה וביום טוב נוהגין היתר לברוך מטלית על הפגימה כיון שאינו יכול
להשחיזה ואם הוא שעת הדחק שאין לו הכנה להשחיזה אפילו בחול מותר
לשחוט על ידי בריכת מטלית על הפגימה: (הנ"ם) ופ"ל סי' ו' יא סכין
שיש לה כ' פיות צריך לבדוק שני הצדדין (טור): יא השוחט בהמות
רבות או עופות הרבה יב צריך לבדוק בין כל אחר ואחר שאם לא עשה
כן ובדק באחרונה ונמצאת הסכין פגומה הרי הכל פסק נבלות יג ואפילו
הראשונה: (הנ"ם) יד ומי שרגיל להכניס עצמו לספק זה אין צריך לבדוק
הסכין בין שחיטה לשחיטה (פ"ה סימן קפ"ד) יב אע"פי שבדק
הסכין קודם שחיטה יט צריך לחזור ולבדוק אחר השחיטה והני מילי
שהסכין לפנינו אבל אם נאבד שחיטתו כשרה הואיל ובדקו קודם שחיטה
ואפילו שחט בו הרבה זה אחר זה כא ואם נגע במפרקת של אחת מהן יש
להחמיר ולחוש לכל אותן שנשחטו אח"כ: יב שחט בסכין בדוק
ונאבד קודם שיבדקנו אחר שחיטה ואח"כ נמצא והוא פגום כב שחיטתו
כשרה הואיל ויצא בהיתר וזה שנמצא פגום אינו שיבר בה עצמות ולאו
אדעתא דאולי סכין אהקשיה: יד אם לא בדק הסכין ושחט בו
ונאבד אחר שחיטה שחיטתו פסולה בר"א בכתם סכין אבל טבח שיש לו
סכין מיוחד לשחיטה ומקום מיוחד שמצניעו שם תמיד. בחזקת בדוק
הוא. ואם שחט בו בלא בריקה

כג ואבר שחיטתו כשרה: הג"ה ולאו לכל סנס שיהא לו סכין מיוחד לסיסה ולסור לעמת בו טוס דבר כל ויבריחנו מלא ימנמנו • וע"מ לא יפקוח בו לכתפל בלא כדיקה: טו השוחט בסכין ברוק ואחר השחיט שיבר בה עצמות דרך שבירה שלא מדרך הולכה והובאה • ובדקו תמצא פגום שחיטתו כשרה • ראנו תולים שבשבירת העצמות נפגמה וכן כל כיוצא בזה כגון עצמות ולאו אדעתיה: יז טבח שלא הראה פכיגו לחכם (ומצלת יפה) (טור) מנדין אותו: (הג"ה) ואם מנדין אותו ולאסרו (טור) (ומצלת יפה כה יכול הפקם לסיל ולין לריך לנדופו (הגהות אלפסי פ"ק דחולין) ורא"ה נהגו לסנורו אנשים ירועים על השחיטה וחבריקה כה ולהם מחלו חכמים כבודם • כי הם זהירים וזריזים • והרבה צריך ישוב הדעת ויראת שמים לברוקת הסכין • הלא תראה כי ברוק אדם פעמים שלש ולא ירגיש בפגים דקה ואח"כ ימצאנה • כי הכין לבו באחרונה • ובחינת חוש המישוש כפי כונת הלב:

יח הטבח צריך שיטול שכר מן הטרפות כמו מן הכשרות • (הג"ה) לא מלא יכא לבקל לכסיר כדי לקבל מכרו מן מכשרות (ב"י בשם ריב"ם) ולכן כתבו בקצת מקומות מלין לדם מוקפ ונוקב לבלמו מלא לוקן המחוכין מן הקפל: יט ראובן שאמר לשמעון ברוק סכין זה • ובדקו שני פעמים מהי"ב שצריך ונתנו לראובן • וראובן היה הולך לשחוט ולקחו לוי מירו ומצאו פגום (ולאובן מקבלל ולאחר מעלין סיס רוצה לבדקו כראוי) הכל בעצומת הרש"ל סימן מקל"ו) לא מעשיו מוכיחים עליו שהיה רי לו באות ברוקה ולפיכך מעבירין אותו • ואם נראים הדברים שהיה בעין שגגה ושהוא אדם כשר מחזירין אותו • ובלבד שיקבל עליו שלא ישוב עוד לדבר כב מפני שאני מכסה דם העופות בראש הסכין • ובשאני שוחט אני נוהר שאינו נוגע בפגימה: לא מעבירין אותו לוקרוב לומר שהכלים אסורים: יט דיני

סטליטים • ומיהו לענין דיכא לא קי"ל כתשובת הרא"ש • וכמו שפסק המקבל בכאן • אלא כמו שפסק לקמן דאפשיקא לין מולין לומר מנכלה על מולה • ומיהה כמי הכל מנמצא פגום אחר מלאנד דאין תולין על הספק דשיבר בו מנמו • והכי מסקא כמי מדין מכתב המחבר לקמן בס"ו סלס בדק סכין לאחר שחיטה ואח"כ נמצא פגום ליט לן בס • שהוא לקוח מדברי המרדכי וכב"ל • מכלל שלס לא בדקו לאחר שחיטה דלא תלין לקבל • וכן יש לדקדק מדברי הרש"ל בת"ה דף ו"ו ע"ב מכתב ו"ל דאסור בנמצאת פגומה לענין לתת תולה לקבל אם שבר בה עצמו • בשאינה לפניהו ולא מלב בו מוס רישומא דלא תלין לקבל • ונס בחולין חזקתה ע"כ • מכלל שלס כולל בו מוס רישומא דלא תלין לקבל • ונס בחולין דף ע"ו כתב ו"ל • זה מכלל אין תולין לקבל אלא כשבירה בה עצמות ודומה לו אבל מסכן אין תולין ע"כ • וכן דעת הרא"ה הבה"ה דף ו' מכתב ו"ל ומיהו אע"ג דלא כפי הסכין כדיקה לאחר שחיטה • לא מבעי מהכי • דאילו לא בדק לאחר שחיטה ולאחר זמן מוכר ובדק ומצא הסכין פגום מ"מ הרי היא אסורה לאכלה • ולאחר זמן פגומה הרי שחיטתו כשרה ע"כ • והרש"ל בתשובה הביא הסיב עליו וכתב שמעה כוס מלא מי מבדק לאחר שחיטה ומצלת לאחר זמן פגומה כולהי אסורה היא • והלריך כוס ע"ב • ומ"מ דלא קי"ל כהא כותיה • מ"מ שמיכן מדברין בחוכ"ם לבדון דיקן דיש לאסור בשטיטות • הכי מוכח בהדיא ליבכא דס"ם דקלאמר והלכא כוס' דרך מסדא כשמיבר בה מנס • משמע דוקא כשמיבר בה מנס כולהי ולא מספק • והכי נקטינן: כג ובאבר שחיטתו כשרה • ולא מיירינן שמא מס מחיצתו בשבר בדבר אחר כשבר • דשמא משום כולהי ולא מספק • והכי נקטינן: כד ויבריחנו מלא יבריחנו מלא יפקוח לחוקתו מהוא בדוק קודם לכן • ושמא מטלו פגום בתוך מנסתלם נו • הרש"ל בת"ה ומכילא הכ"י נכ"ו ס"ו: כה אבל אפשר כו' מיין מ"ם נכ"ק כ"מ ס"ו: כו אמר דרך שבירה כו' • המחבר כמשך אחר הר"ן מכתב ו"ל ואחריה מפשיטים עוד לומר דאמר דבר מבר מנס דמרכת מתם שחיטתו מסולה • ו"ל לשבר בה מלאכות • משום דמנס דמרכת דרך הוא • ומוד מאמר מלר מנמות דוקא שבר אמרינן • אבל מתך דרך הולכה ומוכלה כדרך מהוא מוסה בנמנס דמרכת ולא • הילכך המוסה בהמה אחת ונמצאת הסכין פגומה אמר נגע ודאי בנמנס דמרכת ומברו שחיטתו מסולה ע"כ • והכנון בכונת הר"ן מהאריס מפשיטין ל"מ כי נגע בנמנס דמרכת שאינו כלום • אלא אמר דאמר דרך הולכה ומוכלה שחיטתו מסולה מקרי מומי • מלא דאמר לענין מוכר בה מנמות המוכר נס"ם מל"ל דרך הולכה • מאני נמנס דמרכת דרך הוא • ומוד מאמר מלר מנמות דוקא המוכר בה מנמות דוקא מדרך הולכה ומוכלה • ע"מ מגיגן לדיוקי קנס מדברי המבר המחבר • ואם בדרך הולכה • ומיקר בכונתו • ואם מי מוס ברור ומיקר בכונתו • ואם מי מוס ברור ומיקר בכונתו • ע"מ מגיגן לדיוקי קנס מדברי המבר המחבר • מיכה דמנס דמרכת דהוי מדרי מלוק מרב מדין מיבר בה מנמות לעבר דמרכת מהוס דרך הוא • ומ"ב לאמר דאמר הר"ן בין עבר דמרכת דוקא מבר אמרינן • מיכה דמנס דמרכת דהוי דרך אמרי מיבר דרך הולכה ומוכלה • אבל לבבר דמרכת לן דמבר ר"ל דרך מבירה • בשא לא מסבר לאלן בין עבר דמרכת לבאר מנמות דמנמא ומה מיקר • בה מנ"ל דיינו דרך הולכה ומוכלה • אבל לבבר דמרכת לן דמבר ר"ל דרך מבירה • ולזה נוטה דעת הט"ו • וכן דעת הט"ו • ולפי דעת הרש"ל

צריך לכסות דם שחיטה ראשונה ולברך פעם אחרת על השחיטה אבל על כסוי שני לא יברך: (כנ"ה) עמוד דשפיכה לא הוי הפסק לכל לא שם כיבוים הוי הפסק וצריך לעמוד ולברך: (כל בו) ז"א דשיתה בין שחיטת לשחיטה לא הוי הפסק: ן המברך על דעת לשחוט חיה אחת ואחר כך הביאו לו יותר יכסה דם הראשון ויברך עליו ויברך על השחיטה שנייה ולא על הכסוי וה"מ כשהביאו לו קודם שברך על הכסוי הראשון: (כנ"ה) וי"ל דלא כביאו לו ממין הראשון שפשט אין צריך לכסות הראשונה ולברך על השחיטה שנייה ולא על הכסוי וה"מ כשהביאו לו קודם שברך על הכסוי הראשון: (כנ"ה) וי"ל דלא כביאו לו ממין הראשון שפשט אין צריך לכסות הראשונה ולברך על השחיטה שנייה ולא על הכסוי (טור בשם בעל הלכות) (וכן מיקר ומיין בא"ם סי' ר"ו) ז היו לפניו הרבה לשחוט וברך על השחיטה ואח"כ הביאו לו עוד אם כשהביאו לו האחרונו יש עדין לפניו מאותם שהיו לפניו כשברך אין צריך לחזור ולברך. ואם לאו צריך לברך יא ולכתחלה טוב ליזהר להיות דעתו בשעת ברכה על כל מה שיביאו לו: ח היה שוחט היה או עוף ודעתו לשחוט עוד יב ושכח וביסה וברך. כשחוזר לשחוט א"צ לחזור ולברך על השחיטה שאין הכסוי הפסק: (כנ"ה) וכן הדין אם שם סיה ורוכה לשחוט בשמה יג מכשה דם הסיה ויעקוב שבשמה בלא ברכה: (כל בו):

כ מקום השחיטה בצואר · ובו ד' סעיפים

א מקום השחיטה בצואר בקנה לצד הראש משיפוי כובע ולמטה והוא קורם שיתחיל הכובע לשפע ולעלו' והיינו שייר בחיטי והוא שבסוף הקנה למעלה יש בתוך טבעת הגדולה כמו שני גרגרים מגוף שחוטי (פי' תרגום בדל לון · יקשום דלוקן · כלומר הקשה שבלון) ונקראים חיטי יא ואם שחט בתוך החיטין ושייר מהם כל שהוא למעלה כשרה שהרי שחט משיפוי כובע ולמטה· ואם לא שייר מהם כלום אלא שחט למעלה מהם הרי זו מוגרמה (פי' הגרמה שברפא הסכין סוף לעקום שחיטה לצד הראש לו לצד הגוף) ופסולה (יב ולכתחלה יקשום למטה מטבעת הגדולה) (מרדכי פ' ח"ש ומהר"ין הלכות שחיטה) ושיעורו למטה עד ראש יג בגוף האונא כשנופחין אותה ועולה למעלה עד מקום שמגיע ראשה בקנה אז הוא המקום בעצמו שהיתה נוגעת כשהיתה חיה הבהמה והיתה רועה כדרכה כשתמשוך צוארה לרעות יד בלי שתאנוס עצמה למשוך צוארה ביותר: (ובמוף לעפה בקנה כמו בוטם) (ר"י בעל הרא"ש) ב ובשעה מתחל' המקום שכשחותכין אותו מתכוין עד מקום שישעיר ויתחיל להיות פרצים פרצים כבדים שחט למעלה ממקום זה והוא הנקרא תורבץ הוושט אז למטה מהמקום זה והוא מתחלת בני מעים טו שחיטתו פסולה. ושיעור תורבץ הוושט שאינו ראוי לשחיטה למעלה. בבהמה וחיה כדי שיאחוז בשתי אצבעותיו: (כנ"ה) וי"ל כדי רוחב ד' אצבעותיו (רש"י ומהרי"ו) וקבלם ביד הקדמונים שבכל בהמה וחיה השיעור עד מקום שמגיע שם אוזן הבהמה או חיה כשכופפין אותה: (כנ"ה בשם מהרי"ו) ובעוף הכל לפי גדלו וקטנו:

(הגה)

שין דם הבינוני מי ולעו אחרים גדולים עם שחט ושם שחטה לבינוני ושם שבעה לבינוני ושם ישם

שטעה בין שהיה סבור שהיה צריך לכסות ולברך בין שחיטה לשחיטה הרי לא כיון לפטור כסוי הבני בברכה ראשונה וצריך לעמוד ולברך וכן אם השכבה היתה שהיה סבור שלא לו לשחוט עוד נם בזה הוי כמלך לבני כסוי הבני וצריך לעמוד ולברך וכ"כ הטע"ז וט"ז אבל אם השכבה היתה בלי טוס כולה כלל אלא שנכם וכסה בטעם א"ל לעמוד ולברך. ובכל הני נווני א"ל לעמוד ולברך על השחיטה שהרי בשעת ברכה היה דעתו לשחוט עוד: יג מכסה דם הסיה כו' ולקח לאלו דקין"ל לקמן בסי' כ"ח ס"ד דצריך לבדוק הריאה קודם הכסוי. אינו הפסק מעוט דכל זה הוי מורך המנוה וכשחיטה אריכתא דמיא. ודלא כהס"ד שכתב שיעשה מעשה בהמה ואח"כ יכסה דם הסיה ואיתא דמדר' דקאמר שם סיה יכסנה ואח"כ ישחוט את הסוף שעשיכן מיכה לרבנן בכה"ג דבהמה לאו בת כסוי היא שיעמור המנוה הראשונה לכסות דם הסיה ואמר כך ישחוט הבהמה: והדין דין אחת כשהשם סיה מעשה. אבל יותר עוד לשחוט הבהמה מעשה ואחר כך הסיה דהשתא ליכא כ"כ הפסק בין שחיטה לשחיטה:

כ א ואם שחט בתוך החיטין כו' כגרה והב"ח כתב"ש כמשל אחר קצת מפרשים שפי' דשייר בחיטי היינו שנשאר כולן כלי הראש ולא שחט בהם כלל ופסק כן ופי' זה כגר דאלו הרשב"א בתשובה ובתב עליו וז"ל ואינו מקוור לשייר בחיטי בשוקת בתוכן שעשה ולכיבא דאמרי' השוחט מתוך השבעת ושייר אלא בחוט ע"ל כולו הב"ל בשוקת מתוכן ושייר בהן כלפי הראש ע"כ. וזה דעת רוב הפוסקים ועיקר: ב ולכתחלה יקשום כו' עשאה דבריהבר כשר אלפי' לתעלה מד שפי' כונע לכל דעת מהרי"ו ומהרי"ל ושאר אחרוני' אלא לכתחיל לתעלה מטבעת הגדולה מטבעת תקלות וולפי בהפסד מרובה ואינו אין לנו אלא פסק המחבר: ג כגון הלוגא שהיא בגד שמלל היא קדה וכשהשבשה רוחה יוצאה מן הגוף יותר מטל בד יתן שהיא מבה ב"י בשם הגה"מ: ד בלי שתאנוס כו' ז"ל הרמב"ם בפ"ג מהלכות שחיטה מעשה ומעבה נוצרה הרבה לו שלבם הטוחה את הסימני' ומשכן בתקוס שחיטה בכלי ומנצלת השחיטה בקבה לו בוטם אלא בתקוס שחיטה שרי זו שפק נבלה ע"כ. ואינו מקוור ונבא' לא מעשה הכי דנרסי' בפ"ע כל הנוצר כשר לשחיטה מטבעת הגדולה עד בכלי ריאה שתעשה אחר רבא תעשה שהיא עליונה שאלי לאחר כל שפוטטת נוצרה ורוחה ובלבד אלא תאכם. בשי רב מגיבא לאכסה עצמה מהו תיקון. יעיב ר' ורשב"ל בפק מילתא מביביהו לאכם בסימנים ושקו פסולה ובעיית רב מגיבא הוא מעשה דדילמא כל שפוטט' נוצרה היינו אלפי' בתה שלינה רגילה. דלפעמים פוטטת ראשה יותר מדאי ליטול ירק בגור וכיונא ואלפי' זה נכנס בכלל הכשר שחיטה ולפ"ז ובלבד אלא תאכם דקאמר רבא לא קאי אהכשרה אלא אלא תאכם הוא אחר הטיעור זה ל"ל דוקא בתה מרגילה לשחוט נוצרה לרעות שוה דהוי טיעור שחיטה ומפי מהכי לא. ולפ"ז ובלבד אלא תאכם קאי אהכשרה גופה. ואמיקבא בתיקון ולקוטרא והוא הוא ספק בנלה לכל דין אחם בסימנים אין לו ענין עם בעיא זו דלבס"מקל דאכשה עצמה הוי בכלל טיעור שחיטה' אם אחם הסימני' ביותר מטיעור זה אם' פי' שחשם בנוצר כיון שהסימנים שחוטים אלא בתקוס שחיטה לא דשחיטתו פסולה. וזה ברור ומיקר בסוגיא. ודלא כהרמב"ם ז"ל: ה שחיטתו פסולה כל זה הוא לשון הרמב"ם בפ"א וכפ' שם הל"מ וז"ל ומעשה דנבלה הוי שהרי כתב בפ"ג כל מקום שאמרנו בשחיטה פסולה. הרי זו נבלה. ואם אכל מתכה כזית לוקה מעשה אוכל נבלה. וקשה דעורכן הוא ובדם שבקנו לא הוו אלא טרפה ולא נבלה וי"ל דמש"ה לא אמר הרי זו נבלה ומעשה' בשאר אלא אם אכל מתכה כזית לוקה אכל

ומי' בדם הבן שלא מעשה אלא אם אכל מתכה כזית לוקה אלא אם אכל מתכה כזית לוקה אלא אם אכל מתכה כזית לוק

אבל לבני מחמאה לא בעיא ומשום דלוב הגוכר בגלו פרקים הוי כבלא נקט לה
לאן כבלא עכ"ל וקודם בולי לבעיר מל דבריו ולמחוד מל מקרי דינים אלו
ראיתי לבמעיק לאן הרא"ם סב סבא' בס"ג ו"ל בשמה מבמל ירך מלה ומלגלה מעמ
מד מערא' אסרה בשמיבן הרי ו מכלה כמו מבמלך מייב ומבלקה לב' נופות
ואין הבעיטה מוע לא בה וכן אם נמבדה מפרקת ורוב בסר מחה לו מבקרמה
מובה בחר לו מבמסק רוב הקנה לו מביקה הוסם בכל מסו בקקי' הראוי לבעיט'
הרי ו מכבלה מעיים ואין הבעיטה חופלת בה ואחר הבמעה ואחר מסוף בכל
הדברים הללו ע"כ מדברי הרב מוכח בסדיל מבקונת הוסם ומסוקת הגרגרת
ולהו מכבלה מעיים ומעמלו בחמל מיד לא"פי מעדין לא מחו ובך הכין הכ"מ מהרי
בס' מסיבי בחמנה הרא"ם סב הס' מרפיות בחב ודע מלא מחו בחין הלא הערפות
לבל הסה נבלות מעיים כתבם רבינו בפ"ד ע"כ וכן כתב בכ"י בס"ם כ"ו ואין
לאן הם מבלות מעיים לא"כ בחבין בקונבת הוסם ומסוקת הגרגרת מחמה ומוד ים
לבדרים מבדר מ"ל בחבין מהרי מבמ בכבל הס' מרפיות בלבלו הבעיטים
ובסמ"ם כתב ו"ל בעיטים מבלבלו ריבן מרסה ואחי' מלא מחמ' בפילה וכן אם
בתקבלו מהרי אינן ראוין לבעיט' ע"כ וכיון מאין כאן בעיטים ראוין לבעיט
הוסה לחות ולעיטות נבלה ואם לעיטה דבקונבת הוסם ומסוקת הגרגרת לא הוי
נבלה מעיי' ע"כ לבעיבו מה לעיב מרבו' דוחי' הבעיטי' מבלבלו לא מחמה הסבו
הרב הסבי נבלה מעיים כתב' ראיבו הם לעיב' מבלה מרפות ואם לוה בעיט
הרב לא מחוור' הסקו בכל הסא מבן בס' הטור והרוחב הסוסם בהמה מחלה לבבי
ומפרבסם מחמה מוחלת אוכלין אבל לא מוחלת בבלות ובס' הסוסם קחבי מחמ

בה מבים לו רוב מבים ומדין הוא מפרבס' הרי הוא בחיב לבל דבריה ובבן בחי בס"ק דחולין לחבים מבים לו מסבה לחד מהם ומתין לה
ומיה לאין מחמלי' עד מחלא בחמה הוחו ראמיהם לא"פי מחפרבסי' מחלי' ובבן חו בס' הסוסם ומסוקת הגרגרת
עד מחמה רבי' שבב לומר בבלה ומחמ' מהבין לה עד מחמה לבל מעיים לא הוא בבלה ובנמ' מריך מחמה' דקחבי' לו מרפות בבהמה הוסם ומסוקת הגרגר
לאלמא מרסה הוא דהוא ולאו בבלה ומבבין דלאו לבבות קחבי ים מהן בבלות ים מהן מרפות ומרבי' דלבאוב בחי דחוקים דמחלה בסטרא בבלה ומחבי' לי קחבי
בבלה לא מחמ' מעיים לבל בבלה דקחמלה מעיים לא קחבי מוכח בהדיא מבל הבי מילי דבתיבבא דבקונבת הוסם ומסוקת הגרגרת לא מחמ' מעיים והרב"ל בנופי'
שור בו ובס"ב מה' מלר לבות הבוחלות בחב דיבים אלו מל לחמתון. לו לחמר מלמון הרב בבלן לימו מדוקר' ולבדלן קחבי ליה. ומבין לא"ם בה' מלר לבות הבוחלו
מחמם מיקרן ומקורן מל דיבים לו. ובבלן קיבר ומבן מל המבין בחבינו לחדן דבקונבת הוסם ומסוקת הגרגרת בחקי הראוי לבעיט' ולא
מחמם מיקרן ומקורן מל דיבים לו. ובבלן קיבר ומבן מל המבין בחבינו לחדן דבקונבת הוסם ומסוקת הגרגרת בחקי הראוי לבעיט' ולא
בבלה. ע"מ מיבדא מקום מחמם ומבמבי' חו לאו בבי מעיט' ביבהו לבהוחי מידי בבלה. ואם מיבחה הוסם בין לחמל' מחקי הראוי לבעיט' מבקר
בבלה. ע"מ מיבדא מקום מחמם ומבמבי' חו לאו בבי מעיט' ביבהו לבהוחי מידי בבלה. ואם מיבחה הוסם בין לחמל' מחקי הראוי לבעיט' מבקר
מוחבן הוסם. ובבן לחמה הבינו חבלת בבי מעיים מרפה הוא דהוא ומבמבי' מהבחה מידי בבלה. ובן לא בבלה בחקום הראוי לבעיט' לא
לא מיבחה מחמם הוא מרפה ומבמבי' מחבחה לבבי לחמה לא מיבחה לבבי לחמה. דהבי חבן בהחמחם כל מבבלה מחמחמחה בבלה. כל מחמחמחה הראוי לבעיט' ודבר לחמר נורם לא
דאילו מלא בחקי' מחמ' בחקום מחמחה בבבלה מרפה הוא. ונקבה ע"ן לחמה לא מבה בע' מרפות בבבל הוא בחקום מחמ' לחבלה. ומוד מהרי בחב בע'
לבבל מרפה ובבן לא מבר בחבי' בבבלה דבינו בבלה ע"כ. מה מהבקה לחמה לא מבה בע' מרפות בבבל הוא בחבלה לבבה בחבלה. מלא"פי מהרבן
וה נבי הגרמה מלא לא מבר בחבי' בבבלה דבינו בבלה. לא"פי מלין בלן מבבל בחקי מחמ'. ובבן מה מהבקה. מל לחמן הרא"בם בס"ל מהבוא לחמן הבבלן
מהרב בחב מלא לא מבר בחבי' בבבל' דבינו בבלה. לא"פי מלין בלן מבבל בחקי מחמ'. ובבן מה מהבקה. מל לחמן הרא"בם בס"ל מהבוא לחמן הבבלן
לבבלחי לחמנו לבבל. מחבן בחב מלא מחמ בחבוחן מו בחבבל' בבי מבים דבחמחמ בבבל' והלא חובבן הוסם ובבם מבבבבו לא הוא מלא מבים. ומה מחבבן הבב בוה
בם הבבי' מלא יבבו לבבחב. מהבי בחב הבא"בם בהבבל ולוחה מחמם לחבל בבלה. ומבבבל לחה הוחמחה הבל בבבל. הבולחי חובבן הוסם ובבם מבבבבו לא הוא מלא
מרפה. מחמם והמבבה ובבי הבל מבה לבבינו. ובי מחבה חובבן מחמם לחבבה מבבי בבבלה. בחבבה מבבי בבבלה. ומ"כ בחב הבב הבב בחבבבבבה מבבבלה
מהבי ו הוא בחמר מחבות מחבבבן מלא בחמחמ. ובבבב הבבבל. ובבבב הבבבל מבבבבב

ג אפי' כחוט השערה דיו: ב אם שחט בבהמה האחר כולו וחצי השני. ובעוף שני חצאי סימנים. פסולה: ג לא שחט רוב הסימן בסקום אחד. כגון שהתחיל לשחוט ונתהפך הסימן ונמרה שם. ובין שניהם רוב. כשרה בין בקנה בין בושט. לא מבעיא אם שני החתכים שוים כהיקף אחד. אלא אפי' האחד לצד הראש והשני לצד מטה כשר. בין אם אדם אחר שחט כך. בשנים או בג' מקומות. בין ששחטו שניהם בשני סכינים. אבל אם הכל בצד אחד כגון שלאחר שהתחיל לשחוט מעט. הניח זה המקום ושחט למטה או למעלה ממנו באותו צד. צריך שיהא הרוב במקום אחר. וכשיש רוב אפי' במקום השני כשר. אע"פ שאין השחיטה מפורעת: (פי' גלויה ונכרת) ד שחיטה העשויה כקולמוס או כשני המסרק. כשרה: ה היה חצי הקנה חתוך ושחט בו והשלימו לרוב. (ויודע שלא יקבל פוסק) (נ"י) כשר. וכן אם התחיל לשחוט במקו' השל' ופגע בחתך. והחתוך משלימו לרוב כשר:

כב באיזו מין צריך לשחוט הורידין. ובו ב' סעיפי'

א בעוף צריך לשחוט הורידין (פי' קושי' שמסם יוצא דם ויב"י בלעז) או לנקבם בשעה שהוא מפרכס. שעדין הדם חם כדי שיצא ולא יתקרש בתוכו. ב ואם לא עשה כן לא יצלנו שלם. ואם צלאו שלם ישליך הורידין ויתחוך סביבם כדי נטילה שהוא כעובי אצבע. (הגה"ה) ואם כבלא כך מסירין אם"כ הקושטין וסרי ויש מקמירין לקלוף סביב הקושטין: (אגור בשם מהר"י מולין) ואם בשלו שלם מחטט ומנקר החוטים והשאר אם יש בכל מה שנקדרה כדי לבטל הדם שבכל החוטין בם' מותר (הגה"ה) ואם הסירו הרוקם מתנו לא מקרי שלם (מרדכי והגהות מהרי"ל) ולכן נהגו להסירו מן הקופות הקטנות. ועיין לקמן סי' ע"ו אם לא נשתנו הורידין: ב תבהמה אין צריך לנקוב הורידין בשעת שחיטה מפני שאין דרך לצלותה שלימה. אבל אם רוצה לצלותה שלימה צריך לנקוב הורידיה בשעת שחיטה. ואם לא נקבם אסור לצלותה או לבשלה שלימה: (הגה"ה) ואם בלעם אז בשלה שלימה היכר כמו בשוק (בית יוסף לדעת כמה פוסקים) ואם עוף בשקו הורידין ואם בהמה לא בשקו. וכל זה כמו"ל דם בשעת שחיטה. אבל אם לא יצא דם אין מוסרין הורידין דהא לא נתעורר הדם לצאת: (ר"ן)

בגרעיני שהייה בשחיטה. ובו ו' סעיפים:

א כל טבח שאינו יודע הלכות שחיטה אסור לאכול משחיטתו. ואלו הן שהייה דרסה חלדה הגרמה עיקור: ב שהייה כיצד. הרי שהתחיל לשחוט שהייה כיצר. הרי והגביה

לקצתי ובעולה שנים או רוב שנים. וקשיא לן מני לי דבכן הא לאמרי שנים דוקא לי כראב"ש דאמר רוב שנים. ה"א דבעי רוב שנים לפודיה. ה"א דבעי רוב גדול מנר. לעיני אבל הכא' מיהא דבר קצתי בתר בכי או רוב מני. שייכו לומר דאמר' כרוב מצומצם כני מכלל דבעלמא היכ' דקתני רובא לפודיה. מ"ל רוב גדול מנר. לעיני. וכ"ת אלרבא כילף מינה מדלראב"ש בני ברוב מצומצם לענין מליקה. בעלמא נמי תיסני כרוב מצומצם. ובהא לא פליגי ראב"ש ורבנן. הא ליתא דהא בפ' המור והרוטב סרכינן לראב"ש לינ' זור פי' דהו"ל לאמרוכי רוב מנר. לעיני שהוא רוב גדול. ומשני כשנים ורוזים הם. מכלל דבעלמא מצרכינן רוב גדול. וכן כראה מיקר לפתיר ולא בפסק המחבר ז"ל:

ד בקולמוס פי' שהיא עשויה בלולבין בתדרין: ה כשיני המסרק שקופך ומעקם ומזור כנגד המקום שהתקיע ומשקה. ועיין בב"י ופריש:

ו ויודע שלא יקבל הוסם. וכגון בשתתך פני הקנה הראשון תפס הקנה בידו. או שכפנס פני הקנה מעמת מולי ב"י. וכתב הב"ח בס"ב ס"ג והש"ך דאף לדידהו לפסלי מזייה בתיעוש קמא דקנה היינו מעוט אלא בקליקת הוסם ומיישבינן לנקיבתו. וכדלקמן ס"ס כ"ג בהגה מע"כ הכא ולא בכסף מ"ו. ודע דלאו דוקא מצא פני קנה פנוס אלא ה"ה שעשו מיעוט הקנה בשכין פנוס. וכ"כ הרשב"א בתשו' בסי' שפ"ז ע"ש:

כב א

במוף צריך לשחוט כו' אפי' שדעתו לנקבו אחר אחר הוחיל ודרכו לנקבו שלם. מייתינן לדילמא מפליג ויצלנו שלם. כן מבואר בש"ס ופוסקים:

ב הורידין כתב רבי' ירוחם כו' לצריך לשחוט לפחות ב' הורידין והכי איתא בתוספתא: ולכן כשנשחט יפה הכפין מעט לגדלין כדי לשחוט הורידין. וכ"כו"ל: ג ואם לא עשה כן כו' מתבאר מדברי הרא"ש בפ' שנחט וכ"כ רי' כ"טו דאם לא נקבם בשעת שחיטה הורידין פס הבשר בסרכו המתם רוב הבר' לעיני. ובדברי הרשב"א בת"ה דף כ"ט מבואר דאיכא נמי תקנתא בניקור חוטי דם שבו פ"ט. והביאו המחבר לקמן בסי' ע"ו ס"ג פ"ט ופ"ל ר"ס בכדי נטילה וא"כ ס' לפי שהדם אינו מפעפע יותר מזה בכלי. וכת' בס"ך דאף לדידהו דמשערינן בס' פני בנטילה. ועל"ל בסי' ס"ה בהגה דחוטין בבשר מבואר לד' הוריד' ובסי' להו בקליפה ע"ש: ה מסירין אם"כ הקושטין וסרי ואע"ג דמאן דאסר בלי כדי נטילה. הכא שאינו מעפעפ דם בבשר מעוט דרשב"א בת"ה יבינטעמא בלי מעוט שהשו' בעצמן אין יוצאין מידי דמן לגמרי ואחר שיסלק מן האור עדין חופין פולטין קצת דם בבשר. ואין כח בשאיחות הבשר לפלוט מה שבלע אחר שנסתלק מן האור. הילכך כדיך נטילה ע"כ. וזה לא שייך בקליפה אמרינן בכב"ש. ולפיכך פני בשרת הקושטין לחודיה ולפי ע"ם לקמן בסי' ס"ק כ"ג דלא ק"ל כותי' דרשב"א בהא. אלא אף לאחר שנסתלק מן האור אמרינן בכ"ש. אלא שמעטם אחר יש לקרוא כדי נטילה בלי. וכדי קליפה בקליפה. מעוט דם שבורידין כמוכח בכלי דעי והו"ל כדם בפין דלא אמרינן ביה בכ"ש. וכדלקמן ר"ס ס"ו. וס"ס ע' ובסי' ע"ב ס"ק נ' ע"ש. אלא שרמיתי לה"ך שכתב דכיון שהורידין קטין הם ומפסיקין מה"ם מעיב הדם שבתוכן דם פליטה. דאמרינן ביה בב"ש ופ"מ מוב לפסיר ליטול בלי ולקלוף בקליפה: ו בכל מה שנקדר' כו' הטלה הה"ך דאף לדידהו דאית להו איסור דבוק וכדלקמן בסי' ע"ב נבי לב. אלמי הכא כיון דהורידין מנמן אין בהם דם. והם מסיקין. דדם אינו מתבר לבלות בעוף בפי שבשאר דברים שנקדרה דהא טעמא דאיסור דבוק הוא מעוט שנבלע בתקלה בקליפה הדבוק מה"ם הכא. ועוד שאריך בזה ע"ש: ז כדי לבטל הדם כו' וא"ל ניטול ליבטל הדם שבתוכן פני. וכדלקמן בסי' ע"ב ס"ק ה' ופ"ם: ח שבכל הקופין כו' ע"ל בסי' ל"ח ס"ק ז' ור"ס ק"ו ע"ש: ט ואם הסירו הרקמה כו' ובנשמה צריך לקמוך הנאמר לב' מתיכות וכ"כ ז"ל: י הבשמה כו' מעשה דכל בשמה ל"ל מתיכת הבנים הדיו אפי' נדיים ומלאים שנולין לפעמי' שלמים. כיון דאין דרכן בכך: וכמ"ם שב"י וכן הסכימו ז"ל: יא אין מוסשין כו' כן דעת הרשב"א בתשו' הבנים דף ב' ור"ן הבינו בפ' הקמוקי. והרא"ה בב"ה אלוק בזה ע"ש:

כג א

כל פנים שאינו יודע כו' ל' ס' ס"ב:

ב והנביה ידו כו' וה"ה לא הנביה ושהה. אלא לאורחא דמילתא נקט. וכ"כ
הס"ך וכרור הוא: ג בין בדמון כו' מו"ר הכין אדם מילתא היא. וכן
פ' הס"ב פ"כ"ס כפ' ר' דף נ"ל אלא דהכי אמרי' הס"ם לאמרי בכ"ב
רבא לכל אוכם. ולשון הרמב"ם מדוקדק ז"ה בר"פ שהם ויש אלגן' דרמן ס"ם:
ד מה רוב הסימנים כו' כתב הס"ך שלבך הניח פיבא מה. לומר דהיינו
שהה כדי שחיטה מה שהיה מניע לרוב הסימנים. שבאות הטבר' היה רוב.
דבכה"ג הוי סמן בכלה לפי מה שפי' הב"י והכ"מ לדעת הרמב"ם. כתב הר"ן
דבעור ואלו מסמרינן דמיעור שיש' כדרך' נמילי שהוא שוחט לשחוט לבתחילה:
ה מה שהרם יוצא כו' ז"ל ב"י וכמ' מה"ריק שהרם ל"ל שאם"פי שבתוך ליבו
לוסר מה ב"ינא דם. מלקאמר מה ביבא הדם. ולבו כ"ל לאמ"פי אלא יבא דם
מיישבן מאם בנא בוטם. וה"ם מה שהרם יוצא. אורחא דמילתא נקט. ומיבו
ביבא דאמר הטיבא ברי לי אלא מתבתי כי אם הטור דלא סמכינן מליב. היינו
ביבא הדם. וכדלייב ליבא דאין כומכין מליו כיון מיבא הדם. מכ"ל. ואלו
או ור לא כדברי זה ולא כדברי זה. אלא מאם בתכון מבמלה אלא לינבא בוטם
כנון שבפם הטור לו הטור והקבה לבדו בידו. מבמם ואלו מאלו' מתך כל הטור
ונם יבא דם כבר. דבא ליבא לבאים מבא בנא בוטם אבל אם לא מבמם אום דבר
בידו אם לא מתך כל מובי הטור אלא מקבתו אלו' יבא דם מילתא דבמבו'
דבכ"ב ליבא לבאים בוטם לנקיבת הוטם וכבר. ואם מתך כל הטור אם"פי אלא יבא
דם יש לבו לאום לנקיבת הוטם. דבא מבן בהטוקם. הטוקם בהמה מיה ומה
ולא יבא מאם דם כבדים. וכ"ם מיכול לינקב הוטם בלא יבא מת דם. ואלו' אמר
הטוקם בדי לי אלא מתבתי כי אם הטור לינו כלום. דמבא ידע אלא בנא בוטם.
שאם בוכבו לומר אלא הבביד היד כלל בלומן אלא בטבם לי אם הטור הם דברי
הבלי. מכל ומן מאין הטור מבום בידו ובמתך כל הטור לינו נוטה לא ידע
מידי. ואמבר מבנא בוטם אלא ידיעה. בבא דבכל זה אין מילוק בין יבא דם
לא יבא. וכין מיאמר הטוקם בדי לי לו אלא יאמר. אלא הביקר בדבתי'.
ו ואמ"כ יהמוך הוטם ויבדוק כו'. ולדידן מאין אנו בקיאין בבדיקה וכדלקמן סי'
ל"ג ס"ם פרבה. אלא שיש לבקל בהפסד מרובה. לו לבדוק מבו' ס"ך בטם מה דאלו:
ז והמנהג הבטוב כו' קלי אדמתיך ליה. ולאמי' בהפסד מרובה המנהג לבטריף
וכ"כ הלאבוני: ח לבטריף כל שהייה כו' כת' הט"ו שאם נדבקה הסכין ממקום
לבקר' בשר אלא לדידן. כמו שבאינו בטוקם בב"ו מקומות בשיע כ"ל. וכן מבאתי
לאה דאל. ון"ל ומ"ם בדאלה דדוק' שבסק מלבטוקם לו הנביה הסכין. אבל בדבקה
ידו לבשה אין מם שהייה מלי' ויבשר ולאמי' ניקב הוטם אלא שיש' היא ע"כ ובדרור
הוא ו"ל בס"ק י"ל וס"ק ד': ט לו כיונא כו' הטעם כת' בת"ה לפי שהסימן
הוא מבוא בטעם שיש'. והנמי אינו מבוא כי אינו מבוא בל הלבי' והנוים. וכל
בבר יך שבונב בו אדוד הסכין. אם הוא מבוא בבתך מהר יותר מאלם לא היה
מבוא ובגאל והנמי נ"ב יך בוא אינו מבוא. ע"כ אדוד הסכין שהה לבתבו יותר
מבבתיבת הסיר. בבאל אלא מתבו שה בטוה מבם ע"כ. ובם כ"ם מתיר בבאל עבב אריך ודק ואין דבריו בבוני' ובבר הטינו הס"ך: י שבשמו בבמלה פי' מבבק
לבוי ד... ...ישמ בס"ם: יא הטוקם בהמה כו' הרי זו בבמלה. בנמ' שהה בחיטוט סימנים מהו תיקו והראב"ד בהשגות בפ"ב בתב וז"ל. מי מבריכן
...ייה בהשחיטה היא אלא מוכח ד"ל לא מייטינן להכי ובאלי קבה דמוך ליבא למיבם בלל וכ"ם לרוב. וכ"ל בלאמן מתי הבביות תיקו ולקולא ע"כ פי' לבריו
...ה פשיטא לן שאם שהה לו הקליד בחיטוט סימנים כיון שבנמר הבשר שבע' תו ליבא למיבם למידי. אלא מבביא לן מדרבנן מבום מדלית עין. ובכיון
לבקר ונמר הבשיטה. ולא מוכח לבו לאינבי מבבר היבה שבוש' בבלא מדרבנן. ד"ל לא מייטינן להכי ובאלי קבה דמוך לא נזרו ביה מידי. בבאומר בפ' הטוקם
דף כ"ט וכיון לבבביא היא מבום נזרה בבלא. הו"ל תיקו בדרבנן ולקולא. אבל הר"י בבבביא היא בדאוריי'. מבום דדילא' כולה מדא מייטה
מקרי'. וה"ם בבלא בה שהייה ובלה. והראבונים בבביבו בפי' הר' אוסביא הוא המקום בסוגיא. דר"ל דשהה בחיטוט בתרא דבימן קמא ולאו שהה לנמרי
דאי בבי בטיב' דאבירא מבום שהייה אלא בטוקם בבבין דבה ומוליך ומביא מבביא ליה. דבין דבאי מיטוט. דבימן אינו מבבב בשיטים הו"ל בבמתך בשר בבלא
והו"ל שהייה. ד"ל בין מבבבבק לבתוך הסימן לא הוא שהיה והו"ל בבקה בדאוריי' ולבוריי' והמבבר שהבביק דין זה בנבמה מבום דבבוה בין דבבבבה
בסימן ד' בכל נוכא לבשר ומוד"ם לשיל בסימן י"ם ס"ז אמ"ם המבבר דבבין מאינה בה בל הוים מבילתו בבבה הניה שלו ומ"ל בי' כ"ג דבנבמה
בה"ג לבמים מבבה ע"כ. ומ"ם לבמבי' מבבה הוי לאמוקי לא שהה שיעור שהייה. ד"ל לאמוקי היבא בבין והנים ב' הסימנים יחד זה אבל זה ושהה שניהם. וכ"כ
הס"ך שם. ולאיתי בם' ב"ם שבא' ולבי מבבנם דבבלי בשהייה מובבת. בל הטוקם בהמה בבבין דבה בבולה הבבינה בבל מבין ע"כ. ולאיתא שאין בהן שהייה
בלל לבי' בוראה לבי שלמנם מובך מיטוט בשר ובא"ם בשר ר"ל בשי' י"ם ס"ק י"ב. וה"כ אם לדידהו בבבה. ולבי מבום מיטוט בתרא דבימן קמא דהו"ל מבתך בשר
בבלא. הא בבי ליבא דאבי' לבאן דבבבל בבהייה מובבת בדין בבין דבה אם לא בתבבב בב מור שהייה בבבה. ומובבה הוא מבב מבמן. דאלו"כ אבי' בבבין יבה
הרי שהה מבבו בבבבבת מיטוט בתרא דבימן קמא. דהו"ל בבתך בשר בבלא והו"ל שהייה אלא ע"כ לומר דבמתבבבת בבבבבה לא בבלינן שהייה מובבת. והב"ך
כתב זה בדרך מבבבה ובבוב הוא וכדבבי'. עוד כתב הב"ם והבבבים מבו הב"ך בבי' י"ם ס"ק י"ב דלבתבקלה אין לבשוט בבבין דבה אבי' מוב. בין דבריך לבבקל
לבשוט בבי בימנים בבוב כמו בבבמה ע"כ. ואיני רואה מיבר לדבריהם לבשוט ולזיל בל הוים כולו. שהרי שהיה לא הוים שלא מבום שבשהה בבבבבת מיטוט בתרא
דבימן בלמנא הבשר הבבבבב' דהו"ל בתבתך בשר בבלא הא לאו הבי ליבא בבבבל בבלא בבבבה ב"ם ובוסבים. ומ"כ מה בבבם יש לאבוב לבבבלה בבוב שהרי
מיטוט בתרא דבימן קמא ובימן בתרא מבבבם בבי בבבבב' ביבהו לבבבלה ובדיבבב לא מבבבי. מ"כ ליבא לבלוני ביבייהו ולא מייב לבמבר הבא מבבב בשר בין ב'
הבימנים' ומה בבבבה בבבה בבוב כו' מבו' דבבבה בבוקבו בבובו ובבלבקבן ר"ם ל"ד. ומ"כ בבמיטוט לא מייב דהוה לאבי בבבה בבבם ס"ם ב"ל
בבבבבי' ומה בבבבה בבבה בבוב כו' מבו' דבבבה בבוקבו בבובו ובבלבקבן ר"ם ל"ד. ומ"כ בבמיטוט לא מייב דהוה לאבי בבבה בבבם ס"ם ב"ל
מם"כ בבבבו דבבקובבו בבבבבו בבלבקבן סי' ל"ג: יב לבן בבבבבה בבוב כו' מבו' דבבבה בבוקבו בבובו ובבלבקבן ר"ם ל"ד. ומ"כ בבמיטוט לא מייב דהוה לאבי בבבה בבבם ס"ם ב"ל
לבי מבבבלה דם בבבבבים. ובבלבקבן בבי' ס"ז ס"ם: טו ובלא יבוב ובבבבו ובאבילו בבבבבן בבבבבבה בבבבבבה בבבבבבה בבבבבבה בבבבבבה בבבבבבה בבבבבבה
בבבבבן בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה
בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה
בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה בבבבבה

בלא לאסור לאכול לאכו"ם כן אלא כב יש יחיד ואח"כ יאכלו לעכו"ם (פנהמ"ל ס"ק ומרדכי) מטום דאין לא בקיאין לא בדיקת הוטט ומייטין לנקיבת הוטט (באור) ואפשר ז' כג אם עלם כמנות מן הטוף ויש לא אם אתך כאור בכהפה ויצא דם מתכה יש להסריף דמייטין לנקיבת הוטט כד אבל אם לא יצא דם ולא אתך כל כאור. יש לכבשיר על ידי טיטטוט לתבלה לו לאסור לנדונק נגד מקום הפתך (מהרי"ק מורש ל"ר) ולכן יש ליזהר שלא לחרוט הכנמת אם יכול לטטוט בלא זה (מ"ו):

כד דיני דרסה וחלדה הגרמה ועיקור.

ובו כ' סעיפים

א דרסה כיצד כגון שהניח הסכין על הצואר ודחק וחתך למטה. בחותך צנון או קישות הרי זה פסולה. ואין צריך לומר אם הכה בסכין על הצואר כדרך שמכין בסייף וחתך הסימנים ברת אחרת: ב שחט בהולכה או בהובאה לבד. אם יש בסכין כמלא צואר וחוץ לצואר כמלא ציאר (עם פשוט ומפרקת) (מהרי"ו) בשרה. ואם לא פסולה שכל שאין בו כשיעור הזה. אי אפשר לשחוט בלא דרסה על ידי הולכה או הובאה לבד. ואם הוליך והביא אפי' שחט באומל כל שהוא כשרה: (סג"ה) ויש מפקפקין בהכתה (נמל ס"ג ור"ק) ומקבלו בגלגלות אלו לפסול בהכתה אפילו הוליך והביא אם אין בסכין כמלא צואר וחוץ לצואר מפסו (זה דעת מהרי"ו) ג שחט ב' ראשים כאחד בהולכה או בהובאה בלבד אם יש בסכין כדי שלש צוארין כשרה. ואם לא יש לחוש ולאסור שתיהן: ד שנים אוחזין בסכין ושוחטין אפי' זה למעלה לצד הראש וזה למטה לצד החזה. שאוחזין אותו באלכסון. כשרה ולא היישנן שמא ירדמו זה על זה: ה היה שוחט וחתך כל המפרקת כשרה: (סג"ה) והמסכן להסריף אפילו לא אפך רק רוב המפרקת (אגור) ואף לנכות. כי יש מרבותא מוכרין כן: (דקדק לאכ"ה אפי' דס"ל) ו כשארם שוחט עוף ואוחז בסימנים בשתי אצבעותיו. צריך שיאחוז אותם יפה שאם אינו אוחז אותן בטוב פעמים שיהיו נשמטין לבאן ולכאן ולא יכול לשחוט ע"י הולכה. ויבא לידי דרסה: (סג"ה) וכן לא יניח לאנגע על הסכין. אלא יחזיק אותו בקתא כדי שלא יבא לידי דרסה (דעת עצמו מקבלת הטוסטים) ואפילו לא עשה דרסה אלא במשהו מן הוטם פסולה: (סג"ה) והמכנס להסריף כל דרסה. כן בחיטוט קטן כן בחיטוט בתרא. כן בקנה כן בוטט: (שחיטות מהרי"ו) ז הלדה ביצד כגון שהכניס הסכין לבין סימן לסימן. בין ששחט התחתון בהלכתו מלמעלה למטה והזר והוציאו ושחט העליון בין ששחט העליון מלמטה למעלה שלא בהלכתו פסולה: ח ההליד הסכין תחת העור. או תחת צמר מסובב בצואר הבהמה. או תחת מטלית הקשור בצואר. או שהמטלית מרובב בו בשעה. ושחט ט שחיטתו

בלא לחתוך לחתוך לאכו"ם כן אלא כב יש יחיד ואח"כ יאכלו לעכו"ם (פנהמ"ל ס"ק ומרדכי) מטום דאין לא בקיאין לא בדיקת הוטט ומייטין לנקיבת הוטט (באור) ואפשר ז' כג אם עלם כמנות מן הטוף ויש לא אם אתך כאור בכהפה ויצא דם מתכה יש להסריף דמייטין לנקיבת הוטט כד אבל אם לא יצא דם ולא אתך כל כאור. יש לכבשיר על ידי טיטטוט לתבלה לו לאסור לנדונק נגד מקום הפתך (מהרי"ק מורש ל"ר) ולכן יש ליזהר שלא לחרוט הכנמת אם יכול לטטוט בלא זה (מ"ו):

כד דיני דרסה וחלדה הגרמה ועיקור.

ובו כ' סעיפים

א דרסה כיצד כגון שהניח הסכין על הצואר ודחק וחתך למטה. בחותך צנון או קישות הרי זה פסולה. ואין צריך לומר אם הכה בסכין על הצואר כדרך שמכין בסייף וחתך הסימנים בברת אחרת: ב שחט בהולכה או בהובאה לבד. אם יש בסכין כמלא צואר וחוץ לצואר כמלא ציאר (עם פשוט ומפרקת) (מהרי"ו) בשרה. ואם לא פסולה שכל שאין בו כשיעור הזה. אי אפשר לשחוט בלא דרסה על ידי הולכה או הובאה לבד. ואם הוליך והביא אפי' שחט באומל כל שהוא כשרה: (סג"ה) ויש מפקפקין בהכתה (נמל ס"ג ור"ק) ומקבלו בגלגלות אלו לפסול בהכתה אפילו הוליך והביא אם אין בסכין כמלא צואר וחוץ לצואר מפסו (זה דעת מהרי"ו) ג שחט ב' ראשים כאחד בהולכה או בהובאה בלבד אם יש בסכין כדי שלש צוארין כשרה. ואם לא יש לחוש ולאסור שתיהן: ד שנים אוחזין בסכין ושוחטין אפי' זה למעלה לצד הראש וזה למטה לצד החזה. שאוחזין אותו באלכסון. כשרה ולא היישנן שמא ירדמו זה על זה: ה היה שוחט וחתך כל המפרקת כשרה: (סג"ה) והמסכן להסריף אפילו לא אפך רק רוב המפרקת (אגור) ואף לנכות. כי יש מרבותא מוכרין כן: (דקדק לאכ"ה אפי' דס"ל) ו כשארם שוחט עוף ואוחז בסימנים בשתי אצבעותיו. צריך שיאחוז אותם יפה שאם אינו אוחז אותן בטוב פעמים שיהיו נשמטין לבאן ולכאן ולא יכול לשחוט ע"י הולכה. ויבא לידי דרסה: (סג"ה) וכן לא יניח לאנגע על הסכין. אלא יחזיק אותו בקתא כדי שלא יבא לידי דרסה (דעת עצמו מקבלת הטוסטים) ואפילו לא עשה דרסה אלא במשהו מן הוטם פסולה: (סג"ה) והמכנס להסריף כל דרסה. כן בחיטוט קטן כן בחיטוט בתרא. כן בקנה כן בוטט: (שחיטות מהרי"ו) ז הלדה ביצד כגון שהכניס הסכין לבין סימן לסימן. בין ששחט התחתון בהלכתו מלמעלה למטה והזר והוציאו ושחט העליון בין ששחט העליון מלמטה למעלה שלא בהלכתו פסולה: ח ההליד הסכין תחת העור. או תחת צמר מסובב בצואר הבהמה. או תחת מטלית הקשור בצואר. או שהמטלית מרובב בו בשעה. ושחט יג שחיטתו

מלכות

הלמת דיקה מדוכה בשעה לפי שהגה שהודק ודנוק יפה מקריע אלדה • מכלל
דכריך לאודים אינו כלום • והסכים עוד דאף לדעת רש"י דוק כריך אבל פירם אליתו כלא
כריכה אינו כלום • ובש"ה דף כ"ד ע"ב כתב ופי' מטלית דוקא במדוכה כגון
המולר נקרע לו נופתא וכיונא בזה • לא מקשור בנולרה ומהדק היטב •
אבל בפלה אליתו עליה ומשם תפת אליתו כשרה ע"כ • ולייטב דבריו אלו עם
מ"ש בקרוטיו ל"ל דדוקא דוקא דהיינו קשור בנולרה לאפוקי כריך • ומיהא
דנפלה אליתו לאו דוקא וה"ה לכריך • ולפ"ו הרא"ש שהכריך בפסקין מטלית
קשורה כגון המולר משמע דכריכה לאו הוא אלדה • אבל הר"ן כתב ומיהו
לפרי רבותא דוקא בשכריך על מולר הבהמה • אבל מטלית ומר דאלמא
לא ע"כ • משמע שהכין בכוכא ב"ה דלא אתא לאפוקי כריך אלא דוקא לאפוקי
פירם אליתו לאודים • אבל בריך לא קשור היינו כמדוכה בשעה • וכן משמעות
דברי הרא"ש וכן מכין הב"י ע"ש • ולפ"ו ע"ש בכאן מטלית קשור לאו דוקא וה"ה
כריך • ומיהא דוקא אלא הכשיר אלא במטלית פרוש • והכי נקטינן • יג שחיטתו
פסולה פי' מפסק לכל הכי בשיעת בנמ' ולא לאפשיטו • יד ויש מי שם אל
כו' כן דעת הרמ"כם בפ"ג ושמעו משם דאיכא לת"ל בפ"ק דחולין דף ל' שאם
שחט והאליד בין עצמות דמפרקת דמקריע אלדה • אע"ג דמגליא • ומשמע ליה
לחדש ו"ל דכ"ש הכא שהוא מכוסה תפת הפלים • ומאי דאמרינן בגמ' תפת מטלית מהו תפת אמר מסונך מהו • ה"ק אם"ל דתפת מטלית לא הויא אלדה
משום שאינו מהודק • תפת אמר מסונך מהו • ובפ"ו הקשה אל הגרא"ו מהא דאיתא בפרק בשעה המוקשה דף ל"ד הוטיש ידו לאחר בהמה ושחט כן ר' מי
מהו • מכלל דהויא שחיטה ולא אסירא משום אלדה אע"פי שאינו מגולה • ויש לדחות דשאני הכא שהמטלית פרוס לגבי אל הסכין והמולר מעל"כ הפשט א"כ
כי מבעיא לן אם"ל דתפת מטלית לא הויא אלדה • וכן מהא דאמרינן בפ' אלא הקן בפי רב הונשיא הוטיש ידו לקן ושחט מיעוט סימנים מהו • פירוש ששחט מיעוט
סימנים אל אפרודים תפת הלם • ל"ק דאיכא לאוקמי בזמן שמעופפת ובכניה מונעות בקן • ומ"מ אין דינו אל הרב אסור • ואל הפוסקים אלוקים אלין וכמו
שמתבאר מש"ם בפ"ק י"ב ע"ב : טו וכן יש ליזהר כו' ובמרדכי סיים שגם בעופות יש לחרוט הגומות מקן ע"ל בהגה בפ"ם כ"ב : טז ויש לעוס
לדברי לבעל כו' פי' בדין הפסי דהיינו שהסכין בחקוס שעופה מגולה • אבל בדין הרא"שן שהסכין בחקוי שעופה מעכבה מהשוע משמע דאפי' דיעבד פסול
ומה שפשט הב"ש מדברי הפו' דפ"ק דחולין דף ל' שכתבו שבשעת הכשה אלמו של סכין הוי אלדה • ל"ק מדי דהתם מיירי בשעופה הסימנים ברא"ש הסכין וכך
מבואר שם בתו"ל וכ"כ הש"ך וכפ"ו ושיקר : יז ושמעו מעשה למעלה כו' כתב הב"ש דריך לפרש לפ"ו שקודם שהאליד תפך העור והאליד אל"כ תפת מיעוט
הרא"שון של הסימן • ואל"כ הו"ל תפת העור ובלאו הכי פסולה • וכ"כ הפו' ודאי ר"ת לדעת ר"ת • שגם הוא פי' האליד תפת מיעוט קמא ע"כ • והשיג עליו הש"ך
דולאי לר"ת אפי' האליד תפת מיעוט קמא ושחט שוב כל הסימנים בפלה ל"ל כן • אבל בדין זה לאינו שוחט אלא בפלה אם כ"ב אלהו תפת העור • ומבעיא לי הוי אלדה אף במיעוט סימנים • לא בימא כיון שגמר השחיטה אלא בפלה כבר ע"כ • ויש כתב לפי דעתו ודעת הב' בכוכא
הרמ"כם אבל לפי ש"ם בפ"ק כ"ה בכוכא הרמ"כם הוי כחיטה ר"ת ולא"ש הפו' ודאי לא אלדה • אבל לשיטת הרמ"ן דהבעיא דילמא מיעוט סימנים גרם אפי' פעור ולית ביה אלדה
ל"כ ע"כ ל"ל שתתך העור וכמ"ש הב"ש • אבל לשיטת הרמ"ן דהבעיא הוי אם אלדה תפת מיעוט סימנים הוי פסולה ולאי ומ"ש בפסוק וזה דעת הרמ"כם וכמ"ש
בפ"ק כ"ה • אם"ל שתתך העור • ודע שלשיטת ר"ת שמפרש בעיא דהאליד במיעוט סימנים במיעוט קמא • דעת הפו' והרא"ש וכן דעת הרא"ש בב"ה דף כ"ה
דמבעיא לן דאפי' אם"ל תפת העור דהוי אלדה יפסה לפי שהגה שגם אבל סימן דסיין לא הרוב • המיעוט שבל הסכין הוי כאילו נתתך
ולפ"ו נאהו"ל לדברי"ף להשמיט בעיא זו כיון דאיכא לאפוקי ביה דילמא עור גרם מיניה • ובמיעוט סימנים אפשר דלא שהוי אלדה אע"ג דהעור הוי אלדה • אבל
היתר לכון מה שפי' בו הרמ"בא והר"ן וכן הבעיא בשעופה הבעיא דף כ"ה בשם הרמ"כן דהבעיא הוי אם תפת מיעוט סימנים הוי כמי בכלל איכי יודע דוקא דעור
אל"ד הוי פפולה ודאי לפי שיטתו בכלל שיטת • ומ"פי שיטה זו לא הוצרך הרי"ף להבעיא • דכיון דתפת העור אסירא מפסק • כ"ש תפת מיעוט הסימנים • וכ"כ
הר"ן • והמקבר לא הזכיר אלא שלשה דינים דהיינו דין הראשון שהאליד הסכין תפת מיעוט הראשון • וכן דין הב' שמשם מיעוט הראשון בפלה פי' תפת העור לא נמר
מסונך • והנך תרתי דינים הם לפי דעתו בכוכא הרמ"כם • ותרווייהו מקר דעמא הוו ספק משום דדילמא שיעור הכשר שהיה דהיינו רוב סימנים בהפלה •
וגם הזכיר דין הפסי ע"פי שיטת הר' לוטשיא • דהיינו שהאליד בשיעוט בתרא דסימן קמא בין סימן לסימן • משמע דש"ל דבכה"ג דוקא הוי ספק בפלה • אבל אלדה
תפת מיעוט סימנים כגון שהאליד תפת מיעוט סימן ושחט הכשר שחיטה בפלה זו משמע דפשיטא ליה דהויא אלדה אל"ד לעור • וזהו אלא הזכיר פי' בשיעא זו בכה"ב
בכלל הדינים שהזכיר • ועוד אכתו' בזה לקמן בס"ק כ"ה בס"ב : יח רוב סימן ג' בבהמה כו' אבל בעוף כיון שבשחט רוב סימן א' לא פסיל ביה אלדה
כדלעיל בס"י : יט מיעוט הראשון בפלה כו' פי' בשם קמיירי דאלו מיעוטא קמא דקנה לא נאתר משום אלדה • אבל הב"ש כתב וז"ל ומנאתי לבהרש"ל שכתב
לפי האוסרין אפי' הנרים שלים ושחט ב' שלישים מב"ש שיש לאסור שהם או האליד במיעוט קמא אפי' דקנה • ולא אמרינן דע"ש מפני קנה בנוס • דא"כ הנרים
שלים ושחט ב' שלישים כ"ש דכיעא הכי • ואדרבא אמיכא אפי' מאן דפליג להבנרמה משום שאינו מקום שחיטה • אבל בשחט והאליד מודה • גם מסתבר לומר הכי
דע"ש מיעוט בתרא שבכר הכל שחוט כראוי • ואם"ל אסריכן מאחר דבשעה כאין מיסול בשאין שחיטה כ"ש במיעוט קמא מב"ל • והנרים כרוים הם • ולא כמ"ש
מהרי"ך בסוף דין אלדה • דבמיעוט קמא של קנה לא נאסר משום אלדה מדי דהוה אמינא אפי קנה פנוס • ושרי ליה מאריה עב"ל הב"ש • וכל הנרים אינם בכוני'
מבוזים לבלבה כלל • וכבר הבינם הש"ך • אם"ש שיש לאסור שהה במיעוט קמא דקנה הוי הטף בריים דמייתי הב"ש בר"פ השוחט • דקתני שחט אפי' נרגרת ושהה
כדי שחיטה אחרת ונמל שחיטתו כשרה • וכן מבואר בדברי רש"י והתוספות בפ' השוחט דף ל' ע"ב ע"ש וכ"כ הרמ"כם בפ"ג ו"ל שחט בקנה לבדו אינו מיעוט
ושחיטה ומן מרובה הרי זה שוחר ונמר שחיטה ואין בכך כלום ע"כ • וכן מבואר בדברי מאר הפוסקים ופשוט הוא • ול"ד כלל לנרים שלים ושחט ב' שלישים ובדלתי'
בפ"ק דחולין דף י"ם מפלוגת כשנרים שלים ושחט ב' שלישים • דר"י בר יהודה סבר מידי דהוה לאפי קנה פנוס • ודבנן הטם מקום שחיטה הכא לאו מקום שחיטה
ופרש"י ז"ל ודבנן הטם הכא פנוס במקום שחיטה הוא ואע"ג דכי כפקא ליה דיעא לאו כולה רובא בשעיר' כפק מיהו בחקו' שחיטה מיהא כפק כולה דיעא • אבל
הנרמה לאו שחיטה היא ולאו מקום שחיטה היא וכי כפק דיעא בדוב הראשון של פי' בפסולא כפק דשלא בחקום שחיט' הוא פלגא דמיפק דיעא מב"ל • וכן הרשב"א
בחדושיו בפ' השוחט דף ל"ב כתב דכיון דמבטריכן בהנרמה אינו מקום שחיטה בשחט ב' שלישים והנרים שלים ל"ם בחלדה ושחייה שהרי מינו שהמחיר בשלא מקום
שחיטה יותר וכדלאחר הטם בשלא אפי קנה פנוס ע"כ • וכל זה מבואר שלא כדעת מהרש"ל • אמנם מאי דאיכא לאיתפוקי לכאורה לי דרשה ואלדה אפשי בשחיטה
קמא דקנה לו לא • והב"י הביא בשם שחיטו' לשכנויות לאיסור משום דלא דמו דרשה ואלדה לשחיטה • דהתם כיון שהגה אחר מעשי' קמא • אבל דרשה אם הה לפי
שנעשה הכיבול בשעת שחיט' ובמעשה שחיטה ע"כ אבל מדברי הב"ש בשם הש"ך ובכל בו בשם הר"ף שהביא הב' • ופסקו המקבר לעיל בס"ו שכתבו ואחר' לא עשה
דרשה אלא בשאינו בהשם פסולא ע"כ • מוכח בהדיא דליכא פיסול דרשה בשחיטה קמא דקנה • וכן מוכח בהדיא מדברי הרא"ש שהביא הרב' ירוחם בשמו ו"ל האליד
הסכין בין שי' לשי' מאי מקנתיה • ישלוף הסכין על נקלה ויעשוה לפעלה מהמקום אלדה או לעשה היפוכה • ואע"ב יבדוק הקנה והשם במקום שהאליד אם נפסק רוב
הקנה או ניקב הנשם ע"כ • מוכח מדבריו דליכא פיסול אלדה אלא כרוב הקנה וכדבר' • והכי מוכח מדברי רש"י בפ' השוחט שכתב דאפי' נרגרת לאו הפלגא שחיטה
וכמ"ש בס"ק ט' • והשאלה מ"ם מהרש"ל דבשחיטה בתרא אסריכן ב"ש בשחיטה קמא • אינו כלום דשחיטה בתרא הוי נמר שחיטה וכולא דעיא • אבל שחיטה קמא
הפלגת שחיטה אבתי לא הוי • ומ"ה לא אסיל בה מידי • והכי מוכח עוד מהא דאמרינן בפ"ק דחולין אמר שחיטתו כשרה • ונבאר לעיל בסוף
ס"ב הרי דאף דלא אזל מעשה קמא לא אסיל בה נרא מיניה • והכי מיתא בתוספתא הריב"ש בי' קפ"ו ע"ש • וכן דעת הרמ"כא בתשובה בסי'
מב"ו אבל דאפי' היה שני קנה פנוס מטליתו לרוחו ובטר ולא תהא אלדה ושחייה פוסל' יותר מבשיעתו בקנה לו בדבר אחר • ואפי' לאחר דק"ל כדברי הרמב"ם לחטריף
כל ה' הנרים אפי' בשיעוט קמא דקנה אינו אלא משום אמנם בקינבת הנשם • הא לאו הכי וכנון בשעם הקנה לבדו אין לחטריף והכי נקטינן :

יג שחיטתו פסולה • אבל אם המטלית פרוש על צוארה ושחט שחיטתו
כשרה • יד ויש מי שפוסל גם בזה • ולכתחלה יש לחוש לדבריו : (הגה"ה)
טו וכן יש ליזהר בכבשי' שיש להם בגד מסונך בגמליים • לעלות הבגד הסמוך
אלא יבא לידי אלדה : (מרדכי פרק השוחט) ט צריך ליזהר כשאורב
שוחט וחם על העור שלא יעשה בו קרע גדול • ושוחט בראש הסכין
ומתכסה מהעור • אמנם אם שוחט באמצע הסכין אין לחוש אם ראשו
מתכסה בעור • כיון שהסכין במקום ששוחט בו כנגד הסימני' אינו מכוסה
ויש מי שמחמיר גם בזה • טו ויש לחוש לדבריו לכתחלה : יא אם לאחר
ששחט רוב הסימנים • החליד הסכין תחת מיעוט הנשא' משניהם • או מא'
מהם ופסקו מותר • ויש מי שאוסר גם בזה • וראוי לחוש לדבריו לכתחלה
(הגה"ה) והמכבה להסיר כל אלדה • כיון במיעוט קמא אין בשיעוט כתרא • כיון
בקנה בין בנוסם • (שחיטת מהרי"ו) : יא אם החליד הסכין תחת מיעוט
הראשון • ושחטו ממטה למעלה ואח"כ גמר השחיטה כדרכה • וכן אם
שחט יב רוב סימן א' בבהמ' • והחליד הסכין תחת מיעוט הנשאר • ושחט
סימן השני • וכן אם שחט יג מיעוט הראשון בתלד' • וגמר השחיט' שלא
בחלדה • הרי זו פסולה : כ הגרמה

כח דיני ביסוי הדם. וכו כ"ד סעיפים

א השחט חיה או עוף צריך לכסות דמו בין צדן עתה בין שהיו מוומנים בידו: (הנ"ה) והכיסוי הזה מצוה כמו מעמד (כך משמע בגמרא פ"כיסוי הדם) אבל הסמיכ' כשירה אף אם פזיל ולא כיס (כ' וכן כת' מ"ש ב חייב לברך קודם שיכסה אק"בו"ל על כיסוי דם בעפר: (הנ"ה מי שמשמ פעם ראשון ה' וברך שהשיבו על הכיסוי אבל לא על הסמיכה דמוכיח בגמרא) (במהר"ם ירחי) ג כי שהוא ספק חיה ' וכלאים הבא מבהמה ' ישנים כמס ר' יהודה מעפרת) ד וחיה צריך לכסות דמם ואינו מברך ' ואין שוחטין אותם ביו"ט ואם שחטן ה אינו מכסה דמן ט ובליל' אם רשומו ניכר יכסנו: ד הבו פלו ' נהגו שלא לכסות דמו: (הנ"ה) ויש מסתפקים בנו"פלו שהוא סור הבר מעמ' מיה הוא (כנאמרי') והפרוך) על כן פוב לכסותו בלא ברכה ' אם לשמוש עוף נ"כ ואם יוכל לכרך על הכיסוי משום העוף (כמנהגות מהר"ין) ה צריך שיהיו ' למטה עפר חחוה ' וצריך להזמינו בפה וי"א שאינו צריך: ו מכסה בידו ' או בסכין או בכלי אחר אבל לא ברגלו כדי שלא יהיו מצות בזויות עליו: ז שחט ולא היה עפר למטה צריך לגרור הדם וליתנו בעפר תיחוה ולכסות עפר תיחוה עליו: ח מי ששחט הוא יכסה ואם לא כיסה אחר אחר חייב לכסות: ט שחט מאה חיות או מאה עופות או ששחט ' חיה ועוף במקום אחר ' ביסוי אחר לכולם: י השוחט ונבלע הדם בקרקע אם רשומו ניכר חייב לכסות: יא כיסהו הרוח ' יב פטור

ומשמש ישראל אף שהכבש של עכו"ם כיון דלישר' שרי אף לבני נח שרי וזה פשוט. ומ"מ מה שמילק הרב"ה בכמן לומן ובכרי אל בני מעים כיון בהמה טהורה לעקר הרב לוקל לשמש שמסכה כר"ל שאם שמש את הקבר ואם כ' כיקבה הריאה כשרה ומשוש דכמכ' בדיקולא דעיל אבל לדין דק"ל כמ"ש שמכבר לעיל בסי' כ"ו להטריף בזה אלא כר"ל אלא אמרינן דכמכ' בדיקולא דעיל מ"כ בכל נמצא שרי לומן בכרי אל בני מעים אם לא שמפרשין לנשרי לו שאר בשר הפורש מן הבהמה קוד' שמצא בהמה שאם נשמש כראוי ליטר' כיון דשמיש' מעליא' מסק' מיני אף ה' ליטרא' גם לבני נח שרי אבל אם בפלה בשמיש וכן אם אמר מבהמה טמאה בעודה מפרכסת אף שמשמש כראוי כיון דבהמ' טמאה לא מייבא שמיש' בה אסור להשמיש לבני נח. ומ"מ בעל ס' תורת חיי' בס"ק דקולין דבל שנפסל בשמיש ולא מהניא לטהרה מידי בלא אסור להאכיל מבני מעים לגוי דלא אינון דלא אינון מ' מי איסור אל"ה ע"כ ל"כ דכיון דלא אמרינן בדיקולא דעיל וכמ"ש איהו נוסיף לשם מ"כ מה איסור אל"ה בבני מעים ובשיקר כדכתי' הנה הרב בס"ט ו' הבית תשלמת מהרב אפיו על ענין מפרק' הטוף שנשבר ' ומורו השברי' ונקשרו והשוב שבשוכו והשבר שעליו שלמים וקיימים ואכתו' ריש מילין בעפ' שנוגע לשיקר הדין שאם ס' טרפות מצד המפרקת מצד מעמו אל"י שהשוב קיים בזה כמ"ס בס"ו ו' דאפילו בשבר מפרקת ורוב בשר אינו בשר אמה אם השוב קיים בשר הסכל תלוי בשוב שאם נפסק השוב לאוליה פרשה ואם נשבר ב"כ המפרק בשרה הסכל תלוי בשוב שאם נפסק השוב לאוליה פרשה ואם נשבר ב"כ המפרק

כח

א מוומנים בידו פי' דמלכתי' אשר יצוד הוא מהפשי נכרי' ומומרי' מלליסם כגון מוזיים ופרנגולי' ע"ל ביד מ"מ וכדלקמ' בסי' ל"ב כיון ב מוומנים בידו פי' דמלכתי' אשר יצוד הוא מהפשי נכרי' ומומרי' מלליסם כגון מוזיים ופרנגולי' ע"ל ביד מ"מ וכדלקמ' בסי' ל"ב כיון כשרה ואפי' לבני נח ובן בשם סלאום לבנים ולא לגיור' דמשום דהכסוי מצוה בבני עמו לפיכך הסמיכו' כשרה דהא פשוט' דאף לדעת הפוסקי' שלבתי בסי' י"ט ס"ק נ' דס"ל דכיסוי הוי נמר מצוה מוהו דהסמיכו' כשרה לפי שאינן מפכנו' ו' אלת זו וכמו שפ' דס"ל בס' כיסוי הדם דף פ"ח ע"ב ס"ס אלת הקדיש שלבתי בסי' י"ט ס"ק נ' דס"ל דכיסוי הוי נמר מצוה מוהו דהסמיכו' כשרה לפי שאינן מפכנו' ו' אלת זו וכמו שפ' דס"ל בס' כיסוי הדם דף פ"ח ע"ב ס"ס אלת הקדיש הסנה זה כדי ליתן טעם לפ"ש המגדרלא"ב שיבדק קודם הכיסוי ומיהו דעת הרבה פוסקים לבדק אחר הכסוי ואמ"נ דלא"נהגינן הכי מ"מ כ"מ לפי שמכה ולא כיבדק קודם שיבדק אחר כך ב"ם לפי מה שהעלתי בסי' י"ט ס"ק נ' שבכל המצות מצי לברוכי אמ"כ ע"ש: ד על כסוי דם בעפר ב"כ הטור אבל ניכסה הראב"ד בס"ל קודם שיבדק אחר כך ב"ם לפי מה שהעלתי בסי' י"ט ס"ק נ' שבכל המצות מצי לברוכי אמ"כ ע"ש: ד על כסוי דם בעפר ב"כ הטור אבל ניכסה הראב"ד בס"ל ובכסה בעפר מ"מ מדלא כתיב ובעפר והרמ"נ בת"ה דף כ"ב על כיסוי הדם והכי איתא בתוספת' דברכות ובירוש' דפ' הרואה והוא הכמון ותדע דהא אע"נ דכתי' וכסהו בעפר מ"מ מדלא כתיב ובעפר יבסנו מדבינן כל מילי דמגדל נמקום אמ"מ מלינו עפר כדלית' בס"ם וכדלקמ' בסוף הסימן ב"כ איך יאמר מה שלינו על כיסוי דם בעפר והרי הוא יכול לכסותו אף בדילי דלא הוי עפר וכ"ת מכשמכסה בדילי דלא הוי עפר לא יברך בנוסח זה אלא על כסוי הדם לחוליה לאו מן הטם הוא זה הסימן מלינו שתקנו ב' נוסחי ברכה בעכין מצוה אמת ולפיכך הדבר משום שראוי לברך על כסוי הדם ומיהו נמיבבר בכל נוסחא יבא ומיין בס"ם לקמן בסי' ק"ד ס"ק י': ה מברך שהשיבו כו' כתב הרמ"ב בפי"ל מה' ברכות על המצות שהיא עומן לומן כגון מילה וכן המצות ומצות שהיא קיים לו כגון ציצית ותפילין וכן מצות שאינה תדירה ואינה מצויה בכל עת שהרי היא דומה למצות שהיא עומן לומן כגון מילה בכו ופדיון הבן מברך עליהם בשעת עשייתן שהשיבו ע"כ ומשור כמ"ש פי' כ"ב כתב זו"ל הטוש ציצית לבשמו מברך שהשיבו ותמה עליו הכ"מ לא כתב כן בפי' ציצית ותפילין ותירץ בשם מהרי"ק שם"ם בביאי' שיברך שהשיבו אינו משום המצות אלא משום קבה כלים ומצויה בכל עת מברך שהשיבו ותמה עליו הכ"מ לא כתב כן בפי' ציצית לתפילין לפי שלא מיין בתוספת' שם מקדשים וכ"כ בפ"ם ומ"מ זה בתנאי שם בס"ם ושמר לומר שהשיבו משמע דלא גרע מכלים מקדשים ובפ"ם שם אילו מצוה

ין פטור מלכסות דהא מכוסה ומומר הוא ואינו מקוייב לגלותו ולטוור לכסותו ·
ומ"ש · לכאורה מאם ירקה לגלותו ולטוור לכסותו דמקוייב לבדוקי עליה ותדע דהא
מאריכין מאם מזר וכתגלה מקוייב לכסות ולא מאכי לן אם כתגלה מעילא · או ע"י
מנמו · או ע"י אקרים · ובכל נוזכא קוייב לכסות · וכיון דמקוייב לכסויי מסתמא
דמקוייב לבדוקי עליה · ואם ליתא דהא מבואר בפ' מכה"ם בפ"ג דף מ"ו דספיקי
מספקא לן אי איכא דיחוי אבל מנמה או לא ולמומרא מאריכין ולקולא לא מעיקרא
וא"כ הא דאמרי' בכל נדי מזר וכתגלה מקוייב לכסות הוא מסתמא כספק וא"כ לעכין
ברכה הו"ל כספק ברכו' לקולא ולא יכרך וכן לעכין דם מנמל לתוך המים דמקוייבין
לכסות מטעם אין דיחוי אבל מכנה ה"ה כמי לעכין ברכה אלא יברך ולא מיקמי לך
מתמ"ם מתמבר בא"ם נמי ה' דספק קולא ק"ם מזור וקיי' לותם בברכו מיה וכמ'
הכ"ל בטם הר"י דה"ה בכל דבר שהוא ספק מל תורה מתברכי' מליה דאלמי המם
דאיכא ודאי מיהא אלא דמספק' ליה אי בפק מקיומו ומסוה דם אלמי הכא דמספקא לן אי
מקוייב או לא לעכין ברכ' הו"ל ספק ברכות להקל ודומי' דכוי דנכ"ג וכבר
מאריכנו בפרק זה בכיאורי לא"ם ע"ש: יח אם הוא מנמו כיסהו וכתגלה
מ' לאו דוקא אלא אף לכתגלה' אמי לגלותו דכיון דכיסו דמסתמא כיסוי מ' ותו
לא מהיכא תיתי איסורא לגלותו וכ"כ דם' מורת מיים והוסיף מפ"מי זה דגילין
לבסוף מתרגנל ברבוב מעיר מקום דריסת הרגלים אמ"ג דולאי מזור ומתגלה מיד:
יט דם מנמל לתוך המים כו' אמא"מי מנמל ונדמה ראמון לאמ"ם כמלך
ברכה מד מנמבב' מרלית המים לדם מזר דם הנמל וניטור ומסוה דם אמין מורת
דקוי אבל מנמה · ונמנב הם"ך דה"ם אם נמל הדם לדם בהמה הכל מסוור וניטור
מיב לבסותו · ומ"מ יכסה בלא ברכה וכמ"ם בם"ק י"ו ע"ש: כ או דם בהמה
או דם המיה הבי אימא בתמיני' ומי' דמי דם ה קו מל מיה והרמב"ם מי' דם
מיה מאלה: כא מטור מלכסות מהרי דם בהמה לתמלה הוה יכם' דמי:
כב או מוף כו' ומב"ם כמ' דבמוף ע"ב בהמה מטור מלכסות כיון מדם מוף
מוהמ ואין בנדיו נראין וכן דעת הם"ך: כג מייב לכסות ואע"ג דליכא
מפר לתמה מ"מ דם הראוי לכסות כדינו היה וכל הראוי לבילה אין בילה מתכבת
בו · ומיהו כת' הרשב"א בתמורת הבית דף י"ט ע"ב מאם נקרים דם הבמה' כדי
מיוכל לגרוד מעליו דם המיה נוזר ונותן מפר לתמה ומפר לתמלה · ומ"ם המנ"ו
נזה הוא מנות ע"ש: כד מסתמ' מייב לכסות אינו מסוור דהא בנמ' אינ'
מקום היה ואע"ב מקום בהמ' מטור מלכסות ומסתמא קמני ליה אלמא דאף בסתמ'
מיסטר מכסוי ואלמי כמיודע מסאמרין לא כמ"ז הראמון והנה"מ מיירי כמכתבינו
הדמים לא בהמה זה ע"ג זה ודלא כמב"י וכן מיירן בעל ש"ך ובכ"ו כת' בכאן דרך
זר ודחוק ע"ש: כה אמי אם יש לו דקר כמון כו' דאע"ג דלא מיתסר
אלא מדרבנן מ"מ רגו מכמים לעמות היכר שהוא יום מאסור מסוייבה לפיכך לא
הפירו אלא מה שהוא לגורך המולה הר"ן: כו ויש מי מאומר אינרא מכן
דמע הר"לה בב"ה דף ך אבל הרשב"א לבמ בתמורת הבית מאריך בזה והעלה מדעתו מאין מכמין כלל ואפילו באמר כיריה
ואמי הכנים קומת מפר לבמות בו ברכיו ע"ש: כז ואין אקרים רואי' אותם כו' אבל כמאמרי רואי' אותם אינ' בתמני' דמייב בכסוי ומסוה הוא דכסוי כדינו
קאמ' ובריך לגרוך ולא כמסוה: כח ומסוור' מכסוי מסוה בנמ' בלינו דמיי מעליים' היא ואתו לאיכל מסוייבתן וכ"כ הבו' ברים
מולין ל"ה מתא יקלקלו כו' ע"ש וכ"כ הב"ם והש"ך: כט בריך לבדוק הסימנים וסי' י"ם מדין בדיק' הסכין: ל מד
מינדוק אע"ג דרוב בהמו' כשרו' הן מ"מ היכא דאמסר לבדוקי מבריקין ובדלעיל בר"ם ס' ע"ם · כת' בס' כ"ן סי' קס' ומאין לתמפין לכסות דם הסמיעה בלוות'
מלמיטין אותן מד אמר בדיקת הוסם דמאלי מיה לא אתי לידי מקלה שלא יכסה כלל אם"כ כמתמלא כמרה מסוס דאותו מוסם מבמו מסקו המיה הוא בודק אות'
אם"כ אבל בלוות' מאין הסוס' מבמוברוק הוסם אלא מכיאין הוסם' לביתם ודאין אם יש בהם רישות' אן מרלין לבקם ואיכא למיפם בהסכם יכמירנה לא יסיו
כזהרי' להודיע לסוסם מיהא מכבה דמה ולא יבא לידי כסוי כלל לבך מוסם לסחוך מריכא ולכסות מיד ושוב בארין בזה ע"ם: לא כנון הסיא דמיינין
מסא בעור בנמנ' כו' והכ"ם אלק בזה בדבריה מאינם בכוכי' דהכא מסוקינן בנמלה נעור לפטור מכסוי ול"ל לספק טרפה דמכסה בלא ברכה כיון דאינם הספק
בנמנים' מנמ' ע"כ ודברי מיסה הם דאמרי' בספק מקול מסיסא דבריך לכסות מספק דהו"ל ספקא דאורית' ולמומרא ומסיסא מס"ו מאלי דר"מ היה מחייב על מסיסמן
מנמים בכלה הוא"ל ורוב מסמיהן מקולקלים בראית' בנמ' ומדע דהא רבנן פליגי אר"מ ומסיינו מספק לכסות בדמסיק המם אלא דאמספק מסיס' מקייבי' לכסויי
ובכר הסינו הס"ך וברור הוא: לב אבל דבר כו' מייבי' לכסות מי' בברכה מסוס דמעיקר הדין כמר לנמרי אלא מכרנו לאמור מסוס מומרא בכלא' וכ"כ הס"ך
וכן מיקר ולא בכה"ם מכמ' מסכמה בלא ברכה: לג מקיומו ליה רבנן לסוסם כו' הסינ ע"ו הכ"ל עד ק"ה הו"ל לתמני' אלמיתני מורק מליתו
דאיכא מנמ' בל מסמים ע"כ ולכאור' לתמוה מליו דאי איכא בל מסמים אין מקמי' לעבור על בל מסמים בסרים מליתו אלא הדבר ברור דכיון מאינו יכול
לסוסם כיון מאין לו מה לכסות הדם אין כאן בל מסמים כיון מאינו יכול לאכול בלא כסוי אלא כוכת הרב היא דאמר' דלמנמ' הדם בנגד א"כ איכא
בל מסמים לגרוק הסלית דהא לאמר בלא הכי ומעמ' מה מתי' הר"ם דלמתני' מיירי דבנגד אי הוסב אינו מוה כמו המוק ואיכא ב"ם והנאמני מיירו כי איכא ב"ם
אינו כלום דמ"ב אי הך מקנא' דנאמני' אית' ומקייבים מנות כיסוי בכה"ג אף שבנגד אינו מוה כמו המוק מאי הוי מוק מוק איכא ב"ם כיון דמני לקיומי המנה בלא
הכי ואם לא מקיים מנות כיסוי נכה"ג אמי' מיהיה הסלית בפלי כפלים מהמוק מה בכך הרי רוסה לאכול עוף ואינו יכול לבסוה בלא כיסוי א"כ אף מיגרוק
סלית כן מכה לגורך הכבוי אין כאן ב"ם בלל כיון דלא אמי לאכול בשר בלא הכי ובל מסמים דנוסים מדיה · והא קוינן לתר כרי' דרבינא דמבר בכא דמוקרא בת
ת' ווי קמי רבנן כי היכי דלעניכו כדאית' כפ' אין מומדין ואין כאן מסוס בל מסמים מסוס דהסיא הנאה הו"ל לתר בריה דרבינא לדעניכו רבנן היה מסעינו יוקר מת'
ת' ווי ה"כ דכותה ומסוס הוא · עוד מה הב"ינב"ם דכי מבמלא מבריך בל כ"ה דכיון מאינו מכסהו בעפר היאך יברך עליו נס ס"ו מירן הר"מ
ווי ה"כ דכותה ומסוס הוא · עוד מה הב"ינב"ם דכי מבמלא מבריך בל כ"ה דכיון מאינו מכסהו בעפר היאך יברך עליו נס ס"ו מירן הר"מ
דהא דמבריך היינו לכי מקמי ליה בנגד הו"ל התמלת כיכוי אע"פי מאינו נוח' הכסוי מד לאמר ואין המרכיבין בל כיסוי אמר אע"ג דלא מבבריי
מד לאמר ע"כ ול"ל בלא דמאלי אתם הבדיק' הוי הסמלת כיסוי וא"ל כיסוי בלא בדיקה והבדיק' מנה דרבנן היא וכיון מהמיקר ונמר המנה הוא הכיסוי מבריכין בל
הכיסוי ומיך מסיר לברוכה הסמ' כיון דהבדיקה הוי התמלת המנה אבל מאי דמסמי הדם בנגד אין כאן התמלת המנה מהרי אין כאן מנות כיסוי לא נמר ולא התמל'
ואיך יברך לבטל' נס ס"ם הב"ם והס"ך דהבריכה לא בתקנה אלא בל כיסוי דם ולא בספר נס זה אינו בלו' דקקרא אלא דבר הכתו' וכהסו בעפר ומדכתי' הכי ולא בתי'
ונמנ' יכבנו מרבנן בל מידי דמנבל נמסין לו מידי דאיקרי ספר וכדאית' בס"ם אבל מלינ נאמרין הוי ולא מידי דאיקרי ספר הוי ומ"ל היכי מיבק לתמתין
דהבלעת הדם בתוכו דעקרי כסוי ונס דלגריך מילוים באמת מבל המבריך בזה הוא ברבה לבטלה ומעיד ליתן לת הדין · ומדע עוד דהכי מילי לא מיקוורי מהרי בתב
דלאבי הדם בסבלא ובבריי' קמני וסבן בזה מסבן בו יכסה אלא יכסנו ברבל אלא יבו מנות בזויות מלינו וכ"ם דהוי בזוי מהכי דמרי זה ובן
מלינו ולהיכן מקומות דמילתא דהכי מילי דנאמנים הם דקוינן מעיקרן ואם יבנס לעכוב הם דקוינן מעיקרן אם מ"ם מיסרוף מלינו

יז פטור מלכסות ואם חור ונתגלה חייב לכסות אבל יח אם הוא עצמו
כיסהו ונתגלה אינו חייב לכסותו פעם אחרת: יב יט דם שנפל
לתוך המים או מים שנפלו לתוך הדם אם יש בו מראה דם חייב לכסות
ואם לאו פטור: יג נתערב הדם ביין ארוס כ או בדם בהמה דאים
היין ודם בהמה כאלו הוא מים ואלו נתערב במים כשעור הזה היה בו
מראית דם חייב לכסות: יד שחט עוף או חיה ושחט עליו בהמה
כא פטור מלכסות אבל אם שחט בהמה ושחט עליה חיה כב או עוף
כג חייב לכסות: (הגה"ם) מפם עוף או חיה ולא"כ מפם עוד לפרת ובתגלה
בידו אם יודע מדם המקום כסה דם הראמון פטור מלכסות אבל כד מסתמ'
חייב לכסות (בהגהות מיימוני פ' י"ל מפקן מפם מחייב לכסות והוא מפלק אם
יודע כו' אלא מיקמי לסדרי הנ"ם ו' ודאי דמפם עליו בסמה דפטור):
טו דם הניתן ושעל הסכין אם אין שם דם אלא הוא חייב לכסות
וגורר אותו ומכסהו כדי שיתן עפר גם למטה אבל אם יש שם דם אחר
אין צריך לכסותו שאין צריך לכסות כל הדם לפיכך אין צריך (לפמתין)
לכסות עד שיצא כל הדם: (הגה"ם) מיהו יתמין עד מתמיל לגרד מיפין
כדי מיכסה מקצת דם הנפש: (מהר"ל בסם מהר"לק): טז השוחט
לחולה בשבת לא יכסה כה אפי' אם יש לו רקר נעוץ ובלילה אם רשומו
ניכר יכסנו כו ויש מי שאומר שאם היה לו אפר מוכן לכסות בו צואה יש
לכסות בו הדם אפי' בשבת: יז השוחט ונתגלה בידו או ששחט
ונמצאת טריפה פטור מלכסות וכן הרש שוטרת וקטן ששחטו כז ואין
אחרים רואים אותם חוקרת שחיטתן מקולקלת כח ופטורה מכיסוי:
יח השוחט אע"פי שאינו צריך אלא לדם חייב לכסות כיצד יעשה
נוחר או מעקר כדי שיפטר מכיסוי: יט כט צריך לבדוק הסימנין
והסכין קודם הכיסוי כדי שלא יבא לידי ברכה לבטלה: כ השוחט
היה לא יכסה ל עד שיבדוק הריאה ואם נמצאת בספק טרפה מכסה בלא
ברכה וה"ה לכל פיסול שהוא מחמת ספק לא כגון הוא דחיישינן שמא
בעור נפגמה וכן כל כיוצא בזה: (הגה"ם) לא אבל דבר מוכיח הוא בסר
דק שמסתיים בו כגון אם אתך כל המפרקת וכיוצא בו חייבים לכסות
(ת"ם סי' קפ"ל): כא מי שאין לו עפר לכסות לא ישחוט (הגה"ם)
אלא יחפין עד שיהיה לו עפר (טור) ואם הוא הולך בחדר או בספינה ולא
מוה העוף כהסכה הנגד מיטרוף לאפר או הוסב מיטקוק לא מקיומו ליה רבנן
לבטוס ולמנון הדם בנגד או בסבל ומבדק וכמגיע לחקוס עפר יכנס הנגד
או הסבל מינא הדם: ומבכסה בלא ברכה (מרדכי בשם הגאונים) והכי נהוג
(מ"ו): כב השוחט חיה ועוף ולא יצא מהם דם לא מותרין

יא פטור מלכסות ואם חור ונתגלה חייב לכסות אבל יח אם הוא עצמו
כיסהו ונתגלה אינו חייב לכסותו פעם אחרת: יב יט דם שנפל
לתוך המים או מים שנפלו לתוך הדם אם יש בו מראה דם חייב לכסות
ואם לאו פטור: יג נתערב הדם ביין ארוס כ או בדם בהמה דאים
היין ודם בהמה כאלו הוא מים ואלו נתערב במים כשעור הזה היה בו
מראית דם חייב לכסות: יד שחט עוף או חיה ושחט עליו בהמה
כא פטור מלכסות אבל אם שחט בהמה ושחט עליה חיה כב או עוף
כג חייב לכסות: (הגה"ם) מפם עוף או חיה ולא"כ מפם עוד לפרת ובתגלה
בידו אם יודע מדם המקום כסה דם הראמון פטור מלכסות אבל כד מסתמ'
חייב לכסות (בהגהות מיימוני פ' י"ל מפקן מפם מחייב לכסות והוא מפלק אם
יודע כו' אלא מיקמי לסדרי הנ"ם ו' ודאי דמפם עליו בסמה דפטור):
טו דם הניתן ושעל הסכין אם אין שם דם אלא הוא חייב לכסות
וגורר אותו ומכסהו כדי שיתן עפר גם למטה אבל אם יש שם דם אחר
אין צריך לכסותו שאין צריך לכסות כל הדם לפיכך אין צריך (לפמתין)
לכסות עד שיצא כל הדם: (הגה"ם) מיהו יתמין עד מתמיל לגרד מיפין
כדי מיכסה מקצת דם הנפש: (מהר"ל בסם מהר"לק): טז השוחט
לחולה בשבת לא יכסה כה אפי' אם יש לו רקר נעוץ ובלילה אם רשומו
ניכר יכסנו כו ויש מי שאומר שאם היה לו אפר מוכן לכסות בו צואה יש
לכסות בו הדם אפי' בשבת: יז השוחט ונתגלה בידו או ששחט
ונמצאת טריפה פטור מלכסות וכן הרש שוטרת וקטן ששחטו כז ואין
אחרים רואים אותם חוקרת שחיטתן מקולקלת כח ופטורה מכיסוי:
יח השוחט אע"פי שאינו צריך אלא לדם חייב לכסות כיצד יעשה
נוחר או מעקר כדי שיפטר מכיסוי: יט כט צריך לבדוק הסימנין
והסכין קודם הכיסוי כדי שלא יבא לידי ברכה לבטלה: כ השוחט
היה לא יכסה ל עד שיבדוק הריאה ואם נמצאת בספק טרפה מכסה בלא
ברכה וה"ה לכל פיסול שהוא מחמת ספק לא כגון הוא דחיישינן שמא
בעור נפגמה וכן כל כיוצא בזה: (הגה"ם) לא אבל דבר מוכיח הוא בסר
דק שמסתיים בו כגון אם אתך כל המפרקת וכיוצא בו חייבים לכסות
(ת"ם סי' קפ"ל): כא מי שאין לו עפר לכסות לא ישחוט (הגה"ם)
אלא יחפין עד שיהיה לו עפר (טור) ואם הוא הולך בחדר או בספינה ולא
מוה העוף כהסכה הנגד מיטרוף לאפר או הוסב מיטקוק לא מקיומו ליה רבנן
לבטוס ולמנון הדם בנגד או בסבל ומבדק וכמגיע לחקוס עפר יכנס הנגד
או הסבל מינא הדם: ומבכסה בלא ברכה (מרדכי בשם הגאונים) והכי נהוג
(מ"ו): כב השוחט חיה ועוף ולא יצא מהם דם לא מותרין

ולמשמעות נגלה דהא
בשמעתא ליה בו
הטורי בבא בתרא
ומדרך לגאונים לאמר
דאמרת בגד מלאכי
משמש

ולמשמעות נגלה דהא
בלא שמעת דאמרת
בגד מלאכי ולהנו שמעתא
דמדרך לגאונים לאמר

דמע
בלי מקום שיש לבעלים
שעשה מבבל ולהנו שמעתא
דמדרך לגאונים לאמר